

Project B9:

FANTASI: FISCAL ANALYSIS AND TAX SIMULATION
Een rekenmodel op de IPCAL-data.

André Decoster
Kris De Swerdt

KULeuven
3 januari 2012

**Algemeen secretariaat – Steunpunt beleidsrelevant Onderzoek
Fiscaliteit & Begroting**

Voskenslaan 270 – 9000 Gent – België

Tel: 0032 (0)9 248 88 35 – E-mail: vanessa.bombeek@hogent.be

www.steunpuntfb.be

FANTASI

FISCAL ANALYSIS AND TAX SIMULATION

EEN REKENMODEL OP DE IPCAL-DATA

ANDRÉ DECOSTER

KRIS DE SWERDT

3 januari 2012

1. INLEIDING

Dit is een **eerste versie** van een technische nota die verslag uitbrengt van de constructie van een microsimulatiemodel om te betalen **personenbelastingen** te **simuleren** op **administratieve data**. De bedoeling van het simulatiemodel is niet een kopij of alternatief te zijn van het niet publiek beschikbare rekenmodel SIRE van de FOD Financiën zelf (zie Standaert, I., Valenduc, C., (1996), Le modèle de micro-simulation de l'impôt des personnes physiques: SIRE, Ministère des Finances, Point d'appui Fiscalité, Research papers, No. 1.). En nog minder zou het een substituut kunnen zijn voor de berekening van de aanslag door de administratie zelf. Wat FANTASI wel beoogt te zijn is een **flexibel rekenmodel** met betrekking tot de personenbelasting, en wel zo dat **counterfactuals** kunnen gesimuleerd worden waarbij bepaalde aspecten van het belastingsysteem veranderd worden. Dat gebeurt door de berekening van baseline en hervormd systeem uit te voeren op een steekproef van administratieve data, m.n. een steekproef van ongeveer 36000 fiscale aangiften, ook wel het IPCAL-bestand genoemd.

Het model bestaat uit twee “modules”: een parameter module en een rekenmodule. Dit kan nog eventueel aangevuld worden met een analysemodule, maar in de huidige configuratie laat het model de analyse van de berekeningen volledig vrij aan de gebruiker. In de parametermodule kunnen een veelheid aan parameters met betrekking tot de berekening van de personenbelasting door de gebruiker gewijzigd worden. Er zijn eveneens een aantal switches voorzien waarmee bepaalde maatregelen in hun volledigheid kunnen worden “aangezet” of “afgezet” zonder daarvoor al de parameters voor de betrokken maatregel te moeten wijzigen. Het is deze module die voorlopig dienst doet als gebruikersinterface. Het gaat om een tekstbestand (een Stata do-file) waarin de parameterwaarden kunnen worden gewijzigd.

De rekenmodule bevat de eigenlijke berekeningen, i.e. de implementatie van de belastingwetgeving. In deze versie is de wetgeving in eerste instantie gebaseerd op het aanslagjaar 2008 (inkomsten 2007), terwijl de beschrijving van de resultaten en parameters die volgt in latere secties gebaseerd is op aanslagjaar 2010 (inkomsten 2009). De reden hiervoor is dat de oorspronkelijke data in dit project IPCAL data waren die betrekking hebben op aanslagjaar 2008. Bij deze data werd er vastgesteld dat er, op basis van de steekproef, een onderschatting was van de geaggregeerde belastingontvangsten van ongeveer 15%. Privacy beperkingen in verband met de geleverde data lieten niet meteen toe een reden hiervoor te achterhalen wat niet belette met de ontwikkeling van het rekenmodel door te gaan. In een later stadium van het project werd er een nieuwe dataset geleverd aan de K.U.Leuven waarin, op het

eerste gezicht, de geaggregeerde belastingontvangsten wel meer in lijn lagen met gepubliceerde cijfers en er werd besloten verder te gaan met deze data. Deze dataset had echter betrekking op aanslagjaar 2010 (inkomsten 2009). Om niet al te veel tijd te verliezen werd het reeds bestaande model slechts op een beperkt aantal plaatsen structureel aangepast aan de nieuwe wetgeving.

Zoals verder in de tekst ook blijkt, zal in dit verband een beslissing moeten worden genomen aangezien het model niet mag worden vrijgegeven met de voor data aanslagjaar 2010. Ondertussen werd een contactpersoon binnen FOD Financiën gecontacteerd om een beter inzicht te verwerven in de onderliggende populatie op basis waarvan de steekproef werd getrokken. Dit moet toelaten na te gaan of we de gewichten, die nu gebaseerd zijn op het aantal belastingaangiften exclusief nul-inkomens, niet onderschatten, i.e. dat de onderliggende populatie eveneens de nul-inkomens bevat. Op het moment van dit schrijven hebben we hieromtrent nog niet meer informatie.

Verder zal blijken dat de gepubliceerde cijfers in verband met belastingontvangsten niet noodzakelijk overeenkomen wat betreft samenstelling als de belastingontvangsten zoals ze naar voren komen uit de IPCAL data, vooral als we kijken naar ontvangsten per regio waarvoor de cijfers minder gedetailleerd zijn. In de IPCAL data zitten bijvoorbeeld niet de roerende en onroerende belastinginkomsten, boeten en dergelijke die wel in de officiële (geregionaliseerde) cijfers zijn opgenomen.

In wat volgt zullen we bondig de structuur en werking van het model beschrijven (sectie 2). Sectie 3 beschrijft de fiscale wetgeving met parameterwaarden voor aanslagjaar 2010. Deze sectie werd opgenomen voor de volledigheid en voor latere referentie, maar is **geen noodzakelijke lectuur** voor een goed begrip van het model en de bespreking van de validering in de secties die volgen. De structuur die wordt gevolgd bij de bespreking van de wetgeving is gebaseerd op het Fiscaal Memento dat jaarlijks wordt gepubliceerd door de Studie- en Documentatiedienst van de FOD Financiën en dat elektronisch beschikbaar is op het onderstaande webadres:

<http://www.docufin.fgov.be/intersalgnl/thema/publicaties/memento/memento.htm>.

In sectie 4 beschrijven we kort onze interpretatie van de voorstellen voor de uitbreiding van de fiscale autonomie in de personenbelasting voor de regio's. We beschrijven hoe regionalisering op dit moment in het model is ingebouwd en de bijhorende parameters. Sectie 5 behandelt de data alsook de resultaten van de berekeningen door het model zowel op macro als op micro niveau. Sectie 6 besluit en in sectie **Error! Reference source not found.** sommen we op hoe het model in de toekomst verder kan aangevuld en ontwikkeld worden.

2. KORTE BESCHRIJVING VAN HET MODEL: STRUCTUUR EN WERKING

Het model is geprogrammeerd in Stata en bestaat in haar huidige vorm uit een aantal do-files die worden opgeroepen door een “run”-file (eveneens een do-file, genaamd FANTASI.do, die de andere do-files oproept). Er zijn tevens enkele ondersteunende ado-files die in een daartoe voorziene directory dienen te worden geplaatst zodat ze door Stata kunnen worden aangeroepen. Meestal is dit de directory “c:\ado\plus\”. De ado-file die hoort bij het model is caltax.ado en dient te worden bewaard in de folder “c” in de hoger vermelde directory. Indien nog geen folder met de naam “c” bestaat dient die te worden gecreëerd.¹

Voor de gebruiker is de belangrijkste do-file de parameter do-file—“FANTASI_parameter.do”—en we zullen hiernaar verwijzen als het ‘parameterbestand’ waarin de parameters van het rekenmodel kunnen worden aangepast. Het is aan te raden een kopie te maken van het origineel ten einde de parameters voor het default of baseline systeem te behouden. Dit parameterbestand is een eenvoudig tekstbestand waarin—in Stata-taal—“global macros” worden gedefinieerd en geïnitieerd. Een screenshot van (een gedeelte van) het parameterbestand is terug te vinden in Figuur 1. Het doet in de huidige versie dienst als voorlopige gebruikersinterface.

Zo is er de mogelijkheid een output dataset te bewaren met een (vooraf bepaald) beperkt aantal variabelen. In een latere versie met een meer gebruiksvriendelijke interface kan er voorzien worden in een optie om door de gebruiker zelf de variabelen te laten opgeven die eventueel in een output dataset dienen te worden opgenomen. Een lijst van de variabelen die momenteel worden bewaard indien de gebruiker deze optie selecteert zijn terug te vinden in Tabel 1. Indien van deze optie geen gebruik wordt gemaakt zal na het beëindigen van de berekeningen in Stata de volledige dataset, inclusief tussentijdse variabelen, open blijven, maar niet bewaard.

Zoals verder uit de screenshot blijkt zijn er een aantal “switches” voor het al of niet implementeren van enkele belastingverminderingen en –kredieten. Het gaat hier vooral om de meest voor de hand liggende verminderingen en kredieten die tevens behoren tot de grootste fiscale uitgavenposten. Voor de meeste van deze fiscale uitgaven kunnen eveneens de afzonderlijke parameters worden aangepast zonder de maatregel in haar geheel “af te zetten”.

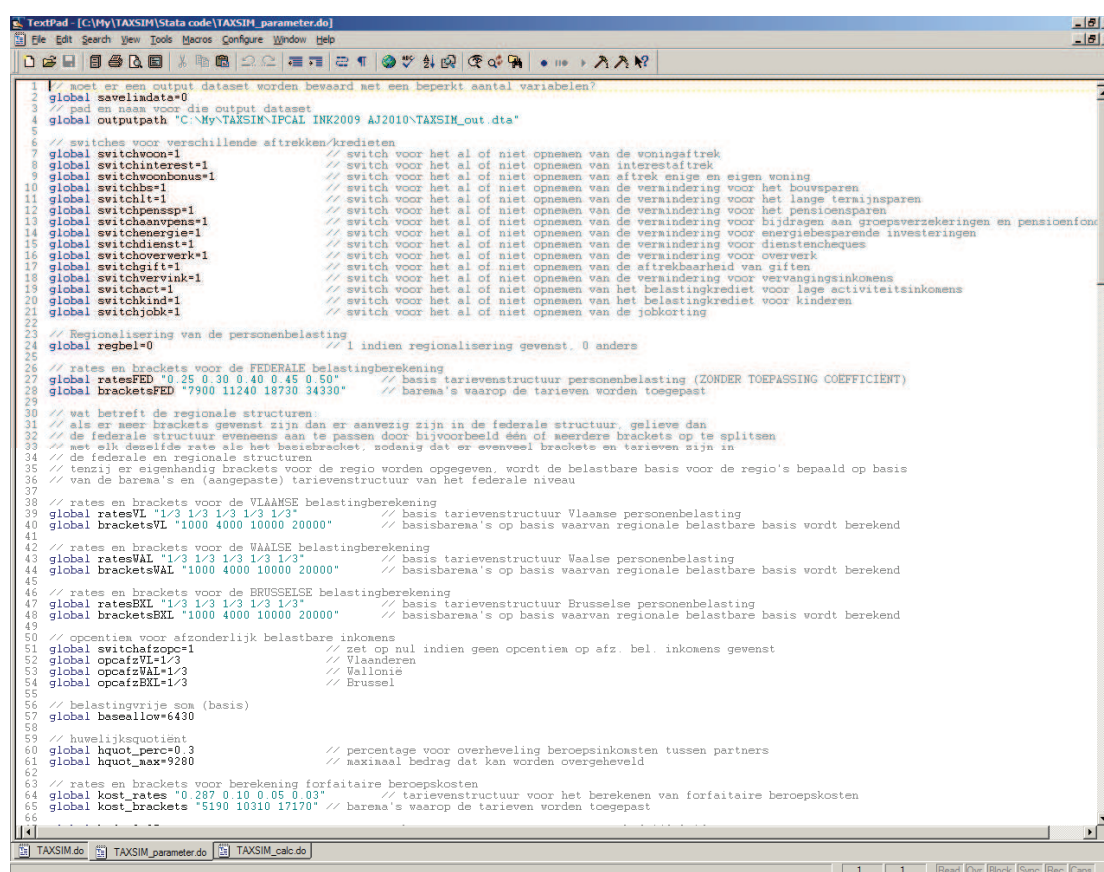
Wat dan volgt zijn de parameters met betrekking tot de belastingberekening zelf en de parameters met betrekking tot afzonderlijke maatregelen (verminderingen, aftrekken, kredieten, enz.) zoals de inkomensbarema’s en de tarievenstructuur, zowel voor het federale niveau als voor de regio’s indien er geopteerd wordt voor regionalisering, parameters met betrekking tot woonbonus, aftrek van giften, pensioensparen, forfaitaire beroepskosten, belastingvrije som, energiebesparende maatregelen, bouwsparen, vermindering voor vervangingsinkomens, enz. De parameters in kwestie worden verder in de tekst opgesomd bij de bespreking van de fiscale wetgeving met betrekking tot de relevante maatregel/berekening in sectie 3.

¹ Het is niet strikt noodzakelijk een folder “c” te creëren. Het bestand kan in eender welke folder in die directory worden geplaatst of zelfs rechtstreeks in de directory zelf.

De eigenlijke berekeningen en constructie van inkomensvariabelen gebeuren in de do-file “FANTASI_calc.do”. In principe moet er aan dit bestand niets gewijzigd worden, tenzij er structurele wijzigingen in de wetgeving zouden optreden of er structurele wijzigingen worden gesimuleerd.

Voorlopig is er geen specifieke output voorzien, maar aangezien de data en resultaten na een run van het model beschikbaar blijven in Stata staat het de gebruiker vrij zijn/haar eigen analyses te maken. Het dient eveneens te worden opgemerkt dat verminderingen en kredieten worden berekend en toegepast indien de belastingplichtige voldoet aan de voorwaarden op basis van de codes ingevuld op de belastingaangifte. Het is met andere woorden niet mogelijk om bijvoorbeeld de fiscale behandeling van hypothecaire leningen afgesloten vóór 1 januari 2005 te vervangen door het systeem van de woonbonus voor leningen afgesloten na 1 januari 2005 zonder dat aan de voorwaarden voor deze laatste is voldaan, i.e. zonder dat de desbetreffende codes in de belastingaangifte zijn ingevuld.

Figuur 1 Voorbeeld van (een gedeelte van) het parameterbestand


```
1 // moet er een output dataset worden bewaard met een beperkt aantal variabelen?
2 global savelladata=0
3 // pad en naam voor die output dataset
4 global outputpath "C:\My\TAXSIM\IPCAL INK2009 AJ2010-TAXSIM_out.dta"
5
6 // switches voor verschillende aftrekken/kredieten
7 global switchwoon=1 // switch voor het al of niet opnemen van de woningaftrek
8 global switchinterest=1 // switch voor het al of niet opnemen van interestaftrek
9 global switchwoonbonus=1 // switch voor het al of niet opnemen van eigen woning
10 global switchbes=1 // switch voor het al of niet opnemen van de verandering voor het bouwsparen
11 global switchlt=1 // switch voor het al of niet opnemen van de verandering voor het lange termijnsparen
12 global switchpenssp=1 // switch voor het al of niet opnemen van de verandering voor het pensioensparen
13 global switchaanvpens=1 // switch voor het al of niet opnemen van de verandering voor bijdragen aan groepsverzekeringen en pensioenfonds
14 global switchenergie=1 // switch voor het al of niet opnemen van de verandering voor energiebesparende investeringen
15 global switchdienst=1 // switch voor het al of niet opnemen van de verandering voor dienstcheques
16 global switchoverwerk=1 // switch voor het al of niet opnemen van de verandering voor overwerk
17 global switchgift=1 // switch voor het al of niet opnemen van de aftrekbaarheid van giften
18 global switchvervink=1 // switch voor het al of niet opnemen van de verandering voor vervangingsinkomens
19 global switchact=1 // switch voor het al of niet opnemen van het belastingkrediet voor lage activiteitsinkomens
20 global switchkind=1 // switch voor het al of niet opnemen van het belastingkrediet voor kinderen
21 global switchjobk=1 // switch voor het al of niet opnemen van de jobkorting
22
23 // Regionalisering van de personenbelasting
24 global regbel=0 // 1 indien regionalisering gewenst, 0 anders
25
26 // rates en brackets voor de FEDERALE belastingberekening
27 global ratesFED "0.25 0.30 0.40 0.45 0.50" // basis tarievenstructuur personenbelasting (ZONDER TOEPASSING COEFFICIENT)
28 global bracketsFED "7900 11240 18730 34330" // barema's waarop de tarieven worden toegepast
29
30 // wat betreft de regionale structuren
31 // als er meer brackets gewenst zijn dan er aanwezig zijn in de federale structuur, gelieve dan
32 // de federale structuur eveneens aan te passen door bijvoorbeeld één of meerdere brackets op te splitsen
33 // het elk dezelfde rate als het basisbracket, zodanig dat er evenveel brackets en tarieven zijn in
34 // de federale en regionale structuren
35 // tenzij er eigenhandig brackets voor de regio worden opgegeven, wordt de belastbare basis voor de regio's bepaald op basis
36 // van de barema's en (aangepaste) tarievenstructuur van het federale niveau
37
38 // rates en brackets voor de VLAAMSE belastingberekening
39 global ratesVL "1/3 1/3 1/3 1/3 1/3" // basis tarievenstructuur Vlaamse personenbelasting
40 global bracketsVL "1000 4000 10000 20000" // basisbarema's op basis waarvan regionale belastbare basis wordt berekend
41
42 // rates en brackets voor de WAALSE belastingberekening
43 global ratesWAL "1/3 1/3 1/3 1/3 1/3" // basis tarievenstructuur Waalse personenbelasting
44 global bracketsWAL "1000 4000 10000 20000" // basisbarema's op basis waarvan regionale belastbare basis wordt berekend
45
46 // rates en brackets voor de BRUSSELS belastingberekening
47 global ratesBXL "1/3 1/3 1/3 1/3 1/3" // basis tarievenstructuur Brusselse personenbelasting
48 global bracketsBXL "1000 4000 10000 20000" // basisbarema's op basis waarvan regionale belastbare basis wordt berekend
49
50 // opcentia voor afzonderlijk belastbare inkomens
51 global switchafzopc=1 // zet op nul indien geen opcentia op afz. bel. inkomens gewenst
52 global opcafzVL=1/3 // Vlaanderen
53 global opcafzWAL=1/3 // Wallonië
54 global opcafzBXL=1/3 // Brussel
55
56 // belastingwrijze com (basis)
57 global baseallow=6430
58
59 // huwelijksquotient
60 global hquot_perc=0.3 // percentage voor overheveling beroepsinkomsten tussen partners
61 global hquot_max=9280 // maximaal bedrag dat kan worden overgeheveld
62
63 // rates en brackets voor berekening forfaitaire beroepskosten
64 global kost_rates "0.287 0.10 0.05 0.03" // tarievenstructuur voor het berekenen van forfaitaire beroepskosten
65 global kost_brackets "5190 10310 17170" // barema's waarop de tarieven worden toegepast
66
67
```

Tabel 1 Variabelen die worden bewaard in de output dataset indien gewenst

Variabele	Omschrijving
NR	Volgnummer
WEIGHT	Extrapolatiecoëfficiënt
REGIO	1=Vlaanderen; 2=Wallonië; 3=Brussel
SEX	Geslacht van de belastingplichtige (hoofd van fiscaal gezin): 1=Man; 2=Vrouw
KOPPEL	1 indien fiscaal koppel; 0 anders
KIND	Aantal kinderen ten laste
ANDER	Aantal andere personen ten laste
BRUTOPROFB(E)	Bruto inkomen uit professionele activiteit van de belastingplichtige (B) en diens echtgenoot (BE)
BRUTOVERVB(E)	Bruto vervangingsinkomen van de belastingplichtige (B) en diens echtgenoot (BE)
BEWBERKOSTB(E)	Aangegeven werkelijke en bewezen beroepskosten van de belastingplichtige (B) en diens echtgenoot (BE)
BRUTONROER	Bruto onroerende inkomsten van de fiscale eenheid
BRUTROER	Bruto roerende inkomsten van de fiscale eenheid
BRUTDIV	Bruto diverse inkomsten van de fiscale eenheid
BRUTONDUITK	Bruto onderhoudsuitkeringen van de fiscale eenheid
DUMMYPENSSPB(E)	Belastingplichtige (B) of diens echtgenoot (BE) doet aan pensioensparen: 1=ja; 0=neen
DUMMYHYP	Fiscale eenheid heeft hypothecaire lening: 1=ja; 0=neen
DUMMYRENTE	Fiscale eenheid geeft interestaflossing aan: 1=ja; 0=neen
DUMMYWOONB	Fiscale eenheid maakt gebruik van aftrek enige en eigen woning (woonbonus): 1=ja; 0=neen
DUMMYGIFT	Fiscale eenheid geeft uitgaven voor giften aan: 1=ja; 0=neen
RIG	Gezamenlijk netto belastbaar inkomen
RID	Afzonderlijk netto belastbaar inkomen
RIGRID	Totaal netto belastbaar inkomen
FEDTAX	Federaal gedeelte personenbelasting (in geval van regionalisering)
REGTAX	Gewestelijk gedeelte personenbelasting (in geval van regionalisering)
TAX	Totale belasting

3. FISCALE WETGEVING

3.1 *onroerende inkomsten*

Onroerende inkomsten zijn belastbaar en worden bij het belastbare inkomen opgeteld. Interesten van leningen zijn aftrekbaar in zoverre het gaat om leningen die zijn aangegaan voor het verwerven van onroerende goederen. De aftrek is beperkt tot de belastbare onroerende inkomsten. In het geval van de aftrek voor eigen en enige woning (woonbonus) gaat het om een vast bedrag dat interestbetalingen en kapitaalaflossingen omvat. Er is dus geen verdere interestaftrek meer mogelijk. Indien de onroerende inkomsten ontoereikend zijn, mag de rest in mindering worden gebracht van de onroerende inkomsten van de echtgeno(o)t(e) zonder deze echter te overtreffen, i.e. de totale onroerende inkomsten kunnen niet negatief zijn.

De voornaamste bron van onroerende inkomsten, althans wat betreft de eigen woning, is het kadastraal inkomen. Daar het gaat om een onroerend inkomen is het kadastraal inkomen in principe belastbaar en dient het te worden bijgeteld bij het globaal belastbaar inkomen. Nochtans gelden er enkele aftrekken op het kadastraal inkomen waardoor het in de praktijk slechts zelden effectief zal worden belast. Zo is er de forfaitaire aftrek op het kadastraal inkomen van het woonhuis. Deze bedraagt €4640 per persoon en wordt verhoogd met €390 per kind ten laste en eveneens €390 voor elke andere persoon ten laste. Van het kadastraal inkomen dat dan nog overblijft kunnen interestbetalingen worden afgetrokken. Belastingplichtigen die een lening zijn aangegaan na 1 januari 2005 en gebruik maken van het systeem van de woonbonus, hoeven het kadastraal inkomen voor hun enige en eigen woning niet aan te geven. Het bedrag van de woonbonus is bovendien aftrekbaar van de globaal belastbare inkomsten. De aftrek is dus niet beperkt tot de onroerende inkomsten.

De bedragen met betrekking tot woonbonus, forfaitaire aftrek op het kadastraal inkomen, alsook de maximaal af te trekken bedragen met betrekking tot kapitaalaflossingen en premies van levensverzekeringen, zijn opgenomen als parameters in het model. Ook de indexatiecoëfficiënt die van toepassing is op het kadastraal inkomen kan door de gebruiker worden gewijzigd.

Tabel 2 Parameters met betrekking tot onroerende inkomsten

Parameternaam	Parameterwaarde	Omschrijving
ki	1.5461	Indexatiecoëfficiënt kadastraal inkomen
woningaftrek	€4640	Basisbedrag per persoon van de forfaitaire aftrek van het kadastraal inkomen
suppwoonaftrek1	€390	Supplement forfaitaire aftrek voor elk kind ten laste
suppwoonaftrek2	€390	Supplement forfaitaire aftrek voor elke andere persoon ten laste
woonbonus	€2770	Af te trekken basisbedrag
suppwoonbonus	€70	Extra af te trekken bedrag woonbonus indien 3 of meer kinderen ten laste
woonbarg	1	Swit parameter: 1 indien woonbonus zoals in het huidige (2010) systeem, i.e. marginaal tarief
woonbtarief	0.45	Eénduidig tarief waartegen woonbonus wordt geëvalueerd ten gevolge begroting 2012
bs_max	€2080	Maximale bedrag dat in aanmerking kan komen voor het bouwsparen
bs_percschijf1	0.15	Percentage dat wordt toegepast op een eerste schijf van de beroepsinkomsten ter bepaling van het af te trekken bedrag
bs_percschijf2	0.06	Percentage dat wordt toegepast op het beroepsinkomen boven de eerste schijf (bs_schijf)
bs_schijf1	€1730	Bedrag van de beroepsinkomsten dat de drempel weergeeft voor het toepassen van de twee bovenvermelde percentages ter bepaling van het bedrag van het bouwsparen
lts_max	€2080	Maximale basisbedrag dat in aanmerking komt voor het lange termijnsparen
lts_percschijf1	0.15	Percentage toegepast op de eerste schijf van het beroepsinkomen om het uiteindelijke maximaal in aanmerking te nemen bedrag van het lange termijnsparen te berekenen
lts_percschijf2	0.06	Percentage toegepast op de tweede schijf van het beroepsinkomen voor het bepalen van het maximale bedrag voor het lange termijnsparen
lts_schijf1	€1730	Drempelbedrag van de beroepsinkomsten voor het bepalen van het maximale bedrag dat in aanmerking kan worden genomen voor het lange termijnsparen, i.e. eerste percentage voor inkomsten onder dit bedrag en tweede percentage voor inkomsten boven dit bedrag

3.2 roerende inkomsten

Wat betreft de roerende inkomsten zijn er inkomsten die verplicht aan te geven zijn en inkomsten waarvoor aangifte niet verplicht is.

Onder de verplicht aan te geven inkomsten vallen onder andere:

- Inkomsten van buitenlandse oorsprong die rechtstreeks in het buitenland zijn geïnd,
- Inkomsten uit gewone spaarboekjes alsmede inkomsten van kapitalen die worden aangewend in coöperatieve vennootschappen of in vennootschappen met een sociaal oogmerk die zijn vrijgesteld van roerende voorheffing, maar die wel zijn onderworpen aan de personenbelasting,
- Overinge inkomsten die niet onderhevig zijn aan de roerende voorheffing, zoals inkomsten die begrepen zijn in lijfrenten of tijdelijke renten, opbrengsten van verhuring,

verpachting, gebruik of concessie van alle roerende goederen en inkomsten uit hypothecaire schuldvorderingen op in België gelegen onroerende goederen.

Niet belastbare roerende inkomsten zijn:

- Eerste schijf van €1730 inkomsten per gezin uit gewone spaarboekjes,
- Eerste schijf van €170 per gezin van inkomsten uit kapitalen aangewend in door de Nationale Raad van de Coöperatie erkende coöperatieve vennootschappen of in vennootschappen met een sociaal oogmerk.

Roerende inkomsten zijn belastbaar ten belope van hun brutobedrag, i.e. vóór inhouding van de roerende voorheffing en vóór aftrek van innings- en bewaringskosten.

In principe zijn onroerende inkomsten afzonderlijk belastbaar aan een tarief afhankelijk van de aard van de inkomsten (in de praktijk ofwel 15% ofwel 25%). Ze worden geglobaliseerd — samengeteld met de andere belastbare inkomsten—en overeenkomstig belast indien dit voordeliger is voor de belastingplichtige.

Wat betreft de roerende inkomsten zijn er momenteel geen wijzigbare parameters voorzien in het model. Globalisatie wordt automatisch toegepast indien dit voordeliger zou zijn voor de belastingplichtige.

3.3 *Diverse inkomsten*

Met diverse inkomsten worden inkomsten bedoeld die zijn verkregen buiten de gewone uitoefening van een beroepswerkzaamheid. Uitgezonderd de lopende onderhoudsuitkeringen (en dus niet de achterstallige) worden de diverse inkomsten afzonderlijk belast. Ook hier wordt globalisatie toegepast indien dit voordeliger zou zijn voor de belastingplichtige.

Ook **voor de diverse inkomsten zijn er momenteel geen parameters voorzien die door de gebruiker kunnen worden aangepast.**²

3.4 *beroepsinkomsten*

In de beroepsinkomsten worden er zes categorieën onderscheiden:

- Bezoldigingen van werknemers,
- Bezoldigingen van bedrijfsleiders,
- Landbouw-, handels-, en nijverheidswinsten,
- Baten van vrije beroepen,

² Alle afzonderlijk belastbare inkomsten—ook beroepsinkomsten—worden momenteel gegroepeerd per aanslagtarief. Zo worden bijvoorbeeld al de inkomsten die worden belast aan 15% samengenomen, alsook degene die worden belast aan 33%, 10%, 16.5%, enz. In een latere versie en met het oog op een meer gebruiksvriendelijke interface is het misschien aangewezen al de afzonderlijk belastbare inkomsten op te lijsten met het overeenkomstig aanslagtarief, waardoor de gebruiker zelf de tarieven kan bepalen al naargelang de precieze inhoud van de inkomsten.

- Winsten en baten in verband met een voorheen uitgeoefende beroepswerkzaamheid,
- Vervangingsinkomsten: pensioenen, brugpensioenen, werkloosheidsuitkeringen, ziekte- en invaliditeitsuitkeringen, enz.

Het netto belastbaar bedrag van de beroepsinkomsten wordt bepaald in zes stappen, startend van het bruto of primair beroepsinkomen:

- Aftrek sociale zekerheidsbijdragen,
- Aftrek werkelijke of forfaitaire beroepskosten,
- Vrijstellingen van economische aard. Het gaat hier ondermeer om fiscale maatregelen ter bevordering van investeringen en/of tewerkstelling,
- Verrekening van eventuele verliezen,
- Toekenning van het gedeelte “meewerkende echtgenoot” en van het huwelijksquotiënt,
- Compensatie van verliezen tussen echtgenoten.

Opzeggingsvergoedingen, achterstallen en vervroegde vakantiegelden zijn begrepen in de looninkomsten, maar worden in principe afzonderlijk belast tenzij globalisering voordeliger is voor de belastingplichtige.

Sommige sociale uitkeringen zijn vrijgesteld van personenbelasting. Ze worden met andere woorden niet opgenomen in het globaal belastbaar inkomen. Het gaat om:

- Leefloon,
- Wettelijke kinderbijslagen,
- Kraamgeld en wettelijke adoptiepremies,
- Ten laste van de Schatkist en in uitvoering van de sociale wetgeving aan gehandicapten toegekende uitkeringen,
- Oorlogspensioenen,
- Renten toegekend wegens een arbeidsongeval of een beroepsziekte aan een persoon die geen beroepsinkomsten derft.

3.4.1 Beroepskosten

Indien geen werkelijke kosten worden aangegeven zal de fiscus een forfaitaire kost berekenen en deze aftrekken van de bruto beroepsinkomsten verminderd met de sociale zekerheidsbijdragen. Voor bedrijfsleiders wordt een percentage van 5% toegepast op de berekeningsbasis met een maximum van €3590. Dezelfde regels zijn van toepassing op de bezoldigingen van de meewerkende echtgenoot. De forfaitaire kosten van werknemers en vrije beroepen zijn eveneens beperkt tot maximum €3590. Ze worden echter berekend op basis van een “degressief” schema als volgt:

Tabel 3 tariefstructuur voor het bepalen van de forfaitaire beroepskosten van werknemers en vrije beroepen

Bruto beroepsinkomen in euro per jaar (excl. sociale bijdragen)	Tarief voor het bepalen van de forfaitaire beroepskosten
<=5190	28.7%
>5190 en <=10310	10%
>10310 en <=17170	5%
>17170	3%

3.4.2 Economische vrijstellingen

Na aftrek van de kosten kunnen de winsten nog verder worden verminderd met volgende fiscale maatregelen ter bevordering van de investeringen en de werkgelegenheid:

- Vrijstelling voor bijkomend personeel tewerkgesteld als diensthoofd van de afdelingen “uitvoer” en “integrale kwaliteitszorg”,
- Vrijstelling voor bijkomend personeel in KMO’s,
- Investeringsaftrek.

De bedragen van de aftrekken worden door de belastingplichtige zelf berekend en vermeld op de belastingaangifte.

3.4.3 Verrekening van verliezen

Verliezen van het belastbaar tijdperk worden aangerekend op de inkomsten van hetzelfde aanslagjaar uit andere beroepswerkzaamheden als die er zijn. Verliezen van voorgaande aanslagjaren en die niet in het desbetreffende jaar in mindering konden worden gebracht, worden aangerekend, zonder tijdslimiet, op de positieve resultaten in de volgende aanslagjaren.

3.4.4 Toekenning gedeelte “meewerkende echtgenoot” en huwelijksquotiënt

Toekenning meewerkende echtgenoot

Een voorwaarde voor de toekenning aan de meewerkende echtgenoot is dat die echtgenoot ook daadwerkelijk de belastingplichtige in diens werkzaamheden heeft bijgestaan. Bovendien mag de echtgenoot niet zelf beroepsinkomsten genieten die €12040 overschrijden. Het toegekende gedeelte vormt voor de ontvanger een inkomen uit een zelfstandige activiteit waarop nog eventueel aanzuiverbare verliezen die niet van andere inkomsten konden worden afgetrokken mogen worden aangerekend.

Huwelijksquotiënt

Indien het beroepsinkomen van één van de echtgenoten niet meer bedraagt dan 30% van de totale netto beroepsinkomsten kan een gedeelte van de inkomsten van de echtgenoot met het hoogste inkomen worden overgedragen aan de echtgenoot met het laagste inkomen. Het dan toegekende deel bedraagt 30% van het totaal netto beroepsinkomen, verminderd met de eigen inkomsten van de begunstigde echtgenoot. Het alzo overgedragen bedrag mag echter niet meer bedragen dan

€9280. De echtgenoot die het huwelijksquotiënt ontvangt kan daarvan nog eventueel aanzuiverbare verliezen aftrekken.

3.4.5 Compensatie van verliezen tussen echtgenoten

Indien de beroepsinkomsten van één van de echtgenoten negatief zijn, mag dit verlies in mindering worden gebracht van de inkomsten van de andere echtgenoot, na toepassing van diens eigen aftrekken. Het overgedragen verlies mag bovendien niet groter zijn dan het inkomen waarop het wordt aangerekend.

Tabel 4 Parameters met betrekking tot de beroepsinkomsten

Parameternaam	Parameterwaarde	Omschrijving
kost_rates	“0.287 0.10 0.05 0.03”	Tarieven voor het berekenen van forfaitaire beroepskosten voor werknemers en vrije beroepen
kost_brackets	“5190 10310 17170”	Barema's waarop de bovenvermelde tariefstructuur wordt toegepast
bedr	0.05	Percentage voor het berekenen van de forfaitaire beroepskosten van bedrijfsleiders
meewerk	0.05	Percentage voor het berekenen van de forfaitaire beroepskosten van “meewerkende echtgenoot”
uplim	€3590	Maximale bedrag van de forfaitair aftrekbare beroepskosten
hquot_perc	0.30	Percentage van het huwelijksquotiënt
hquot_max	€9280	Maximale bedrag dat kan worden overgedragen als “huwelijksquotiënt”

3.5 *Uitgaven die recht geven op een belastingvoordeel*

Voor het aanslagjaar 2010 (inkomsten 2009) kunnen er vier categorieën uitgaven worden onderscheiden die recht geven op een belastingvoordeel:

- Aftrekken die betrekking hebben op lange termijnsparen en op onroerende investeringen,
- Aftrekken in verband met milieu,
- Andere uitgaven die recht geven op belastingvoordelen op federaal niveau,
- Gewestelijke belastingvoordelen.

Verder kan het desbetreffende voordeel vier vormen aannemen:

- Een aftrek op het totaalbedrag van de netto inkomsten,
- Een belastingvermindering tegen de “bijzondere gemiddelde aanslagvoet”³,

³ De “bijzondere gemiddelde aanslagvoet” wordt berekend voor elk van de echtgenoten afzonderlijk. Hij wordt bekomen door de basisbelasting, i.e. belasting volgens barema, te verminderen met de

- Een belastingvermindering tegen de marginale aanslagvoet,
- Een belastingkrediet dat wordt afgetrokken van de “hoofdsom”, i.e. de belasting verschuldigd op het totaal van het globaal en het afzonderlijk belastbaar inkomen, na aftrek van de vrijgestelde gedeelten en van alle andere eventuele belastingverminderingen.

3.5.1 Lange termijnsparen en onroerende investeringen

Onder deze hoofding vallen volgende uitgaven:

- Terugbetalingen van kapitaal van hypothecaire leningen en interestbetalingen,
- Persoonlijke bijdragen aan groepsverzekeringen,
- Individuele levensverzekeringspremies,
- Stortingen in het kader van pensioensparen.

In de hypothecaire leningen wordt er een onderscheid gemaakt tussen leningen die zijn aangegaan na 1 januari 2005 en leningen die zijn afgesloten vóór die datum. Voor leningen vanaf 1 januari 2005 geldt de aftrek voor enige en eigen woning die zowel kapitaalaflossingen als interestbetalingen dekt, ook wel “woonbonus” genoemd. In de categorie leningen die zijn aangegaan voor 1 januari 2005 wordt er eveneens een onderscheid gemaakt al naargelang de datum van afsluiting van de lening. Maar hier betreft het veeleer een onderscheid in de bedragen die kunnen/mogen worden aangegeven veeleer dan in de berekening van het belastingvoordeel. Voor meer informatie verwijzen we naar het Fiscaal Memento.

Aftrek enige en eigen woning (woonbonus)

Om in aanmerking te komen voor de aftrek enige en eigen woning mag de belastingplichtige geen ander onroerend goed bezitten (andere dan verkregen via erfenis of onder het stelsel van het vruchtgebruik). Zoals gezegd dekt de aftrek de terugbetaling van de interesten en het kapitaal of de levensverzekeringspremies dienend ter wedersamenstelling van de lening, alsook de premies van de schuldsaldoverzekering.

Het bedrag wordt afgetrokken van de netto inkomsten, i.e. bruto inkomsten verminderd met aftrekbare kosten (beroepskosten, verliezen, enz.). De maximumlimiet bestaat uit een basisbedrag en verhogingen. Het basisbedrag voor het aanslagjaar 2010 bedraagt €2080 per belastingplichtige en wordt gedurende de eerste 10 jaar van het contract verhoogd met €690. Verder is er nog een verhoging van €70 voor belastingplichtigen die op 1 januari van het jaar volgend op het jaar van afsluiting van het contract minstens drie kinderen ten laste hebben of hadden. De verhogingen komen definitief te vervallen indien de belastingplichtige eigenaar, bezitter, erfpachter, opstalhouder of vruchtgebruiker wordt van een tweede woning.

belasting op de belastingvrije som en dit te delen door het gezamenlijk belastbaar inkomen van de echtgenoot in kwestie. De aldus bekomen aanslagvoet mag niet minder dan 30% en niet meer dan 40% bedragen.

Zoals hoger reeds vermeld brengt de aftrek voor enige en eigen woning met zich mee dat het kadastraal inkomen van de eigen woning wordt vrijgesteld. Bovendien vervalt de verrekening van de onroerende voorheffing ten belope van 12.5% van het kadastraal inkomen en kan er ook geen gebruik worden gemaakt van de bijkomende aftrek van hypothecaire interesten. Iedere andere aftrek van interesten, alsook de belastingvermindering voor de terugbetaling van het kapitaal van de lening of van de levensverzekeringspremies komt eveneens te vervallen.

Levensverzekeringspremies

Het gaat om levensverzekeringspremies die niet in aanmerking komen voor aftrek enige en eigen woning.

Het voor de berekening van de belastingvermindering in aanmerking te nemen bedrag wordt per echtgenoot beperkt tot (zie ook Tabel 2):

- 15% van de eerste schijf van €1730 van de beroepsinkomsten en 6% daarboven,
- met een maximum van €2080.

Levensverzekeringspremies geven in principe recht op de belastingvermindering voor het lange termijnsparen tegen de “bijzondere gemiddelde aanslagvoet”. Ze kunnen echter recht geven op de verhoogde belastingvermindering voor het bouwsparen, die tegen de marginale aanslagvoet wordt toegekend, indien aan volgende voorwaarden wordt voldaan:

- De levensverzekering dient uitsluitend voor het wedersamenstellen of het waarborgen van een hypothecaire lening,
- De lening is aangegaan om het woonhuis van de belastingplichtige te bouwen, te verwerven of te verbouwen,
- Op het ogenblik waarop de lening wordt aangegaan was deze woning de enige woning van de belastingplichtige.

De verhoogde vermindering voor het bouwsparen betreft dus enkel nog leningen die zijn aangegaan vóór 1 januari 2005.

Terugbetaling van hypothecaire leningen (bouwsparen)

Er moet een onderscheid worden gemaakt tussen leningen afgesloten vanaf 1 januari 1989 en leningen afgesloten daarvoor. Voor leningen die zijn afgesloten na 1 januari 1989 en vóór 1 januari 2005, geven de terugbetaling van het kapitaal van hypothecaire leningen recht op een belastingvermindering voor bouwsparen. Er wordt slechts rekening gehouden met een eerste schijf van de lening afhankelijk van het jaar waarin de lening werd afgesloten en eventueel verhoogd met 5%, 10%, 20%, of 30% al naargelang er één, twee, drie, of meer dan drie kinderen ten laste had op 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin de lening werd afgesloten. Het is aan de belastingplichtige om zelf de betaalde kapitaalaflossingen aan deze schijf aan te passen, i.e. basisbedrag van de lening die recht geeft op belastingvermindering gedeeld door het eigenlijke bedrag van de lening en deze breuk vermenigvuldigen met het bedrag van de kapitaalaflossing.

De basisbedragen worden vermeld in de onderstaande tabel. Deze bedragen en de overeenkomstige aanpassing van de in de belastingaangifte te vermelden bedragen gelden dus ook voor de levensverzekeringspremies hierboven beschreven.

Tabel 5 Basisbedrag van de hypothecaire lening dat recht geeft op de belastingvermindering voor het bouwsparen

Jaar waarin de lening werd afgesloten	Basisbedrag in euro
1989	49578.70
1990	51115.64
1991	52875.69
1992 tot 1998	54536.58
1999	55057.15
2000	55652.10
2001	57570.00
2002	58990.00
2003	59960.00
2004	60910.00

Voor contracten afgesloten vóór 1 januari 1989 blijft het geleende bedrag dat recht geeft op een belastingvermindering verschillend al naargelang het gaat om een sociale, middelgrote, of grote woning:

- Voor sociale woning komt het totale bedrag van de lening in aanmerking voor belastingvermindering,
- Voor grote woningen wordt de belastingvermindering geweigerd,
- Voor middelgrote woningen is het bedrag dat recht geeft op een belastingvermindering beperkt tot:
 - o Een eerste schijf van €49578,70 voor contracten gesloten na 30 april 1986 voor het bouwen of in nieuwe staat verwerven van een woning,
 - o De eerste schijf van €9915.74 in de andere gevallen.

Interesten van hypothecaire leningen

Ook hier geldt dat het enkel gaat om interesten van leningen die niet in aanmerking komen voor de aftrek enige en eigen woning.

In eerste instantie is de interestaftrek beperkt tot het bedrag van de onroerende inkomsten. Het eventueel overblijvende interestbedrag kan aanleiding geven tot een bijkomende aftrek indien de lening werd aangegaan om een nieuwbouw of belangrijke renovatiewerken te financieren. De bijkomende aftrek gebeurt op de totale netto inkomsten.

De bijkomende interestaftrek wordt op een gelijkaardige manier bepaald als de aftrekken voor het bouwsparen. Er wordt met andere woorden slechts een beperkt gedeelte van het resterende bedrag in aanmerking genomen en dit in verhouding tot de basisbedragen vermeld in Tabel 5. Voor bouwwerken gelden de volledige basisbedragen, voor renovatiewerken worden de basisbedragen gehalveerd. Ook hier wordt het basisbedrag verhoogd met 5%, 10%, 20%, of 30%

al naargelang het aantal kinderen ten laste op 1 januari van het jaar volgend op het jaar waarin de lening werd afgesloten.

Op de aldus beperkte aftrek wordt een degressief percentage toegepast dat de effectieve bijkomende interestaftrek bepaald als volgt:

Tabel 6 Percentage van toepassing op bijkomende interestaftrek om effectief af te trekken bedrag te bepalen, afhankelijk van reeds verlopen tijd van de lening

Van het eerste tot het vijfde jaar	80%
Voor het zesde jaar	70%
Voor het zevende jaar	60%
Voor het achtste jaar	50%
Voor het negende jaar	40%
Voor het tiende jaar	30%
Voor het elfde jaar	20%
Voor het twaalfde jaar	10%

De aftrek wordt evenredig verrekend op de inkomsten van elke echtgenoot.

Pensioensparen

Het totale bedrag dat in aanmerking komt voor de belastingvermindering voor het pensioensparen is beperkt tot €870 per belastingplichtige. De uiteindelijke belastingvermindering wordt berekend tegen de “bijzondere gemiddelde aanslagvoet”.

Groepsverzekeringen en pensioenfondsen

De werknemersbijdragen aan dit soort verzekeringsplannen geven recht, onder bepaalde voorwaarden, op een belastingvermindering tegen de “bijzondere gemiddelde aanslagvoet”.

Aankoop aandelen van de werkgever

De bedragen besteed aan de aankoop van aandelen van de werkgever komen in aanmerking voor belastingvermindering tegen eveneens de “bijzondere gemiddelde aanslagvoet” indien aan alle wettelijke voorwaarden hiertoe is voldaan. Het bedrag dat recht geeft op belastingvermindering is beperkt tot €690 per echtgenoot en kan niet worden gecumuleerd met de belastingvermindering voor het pensioensparen.

Uitgaven voor vernieuwing in “zones voor positief grootstedelijk beleid”

De uitgaven die in aanmerking worden genomen hebben betrekking op diensten geleverd door een geregistreerd aannemer en met het oog op de verbouwing, vernieuwing, verbetering, herstelling, of onderhoud van een woning die de enige woning is van de belastingplichtige op het ogenblik van de aanvang van de werken. Bovendien gelden verder volgende voorwaarden:

- De woning is ten minste sedert 15 jaar in gebruik,
- De totale kostprijs van de werken moet minstens €3460 bedragen,

- De woning moet gelegen zijn in een zone voor positief grootstedelijk beleid.

De belastingvermindering is gelijk aan 15% van de werkelijk gedane uitgaven maar mag per woning niet meer bedragen dan €690.

Uitgaven voor onderhoud en restauratie van geklasseerde monumenten

De uitgaven gedaan door de eigenaar voor het onderhoud of de restauratie van monumenten die voor het publiek toegankelijk zijn en die niet worden verhuurd, zijn aftrekbaar tot 50% van de niet door subsidies gedekte uitgaven met een maximum van €34610. De aftrek gebeurt op de globale netto inkomsten.

Uitgaven ter beveiliging van woningen tegen brand en inbraak

De werken moeten worden uitgevoerd door een geregistreerd aannemer. De belastingvermindering is gelijk aan 50% van de uitgaven en is gelimiteerd tot €690. Ze kan niet worden gecumuleerd met volgende verminderingen:

- Aftrek voor restauratie van geklasseerde gebouwen,
- Belastingvermindering voor energiebesparende uitgaven (zie verder),
- Belastingvermindering voor renovatie van woningen gelegen in een zone voor positief grootstedelijk beleid,
- Belastingvermindering voor renovatie van tegen een redelijk huurprijs in huur gegeven woningen (zie verder).

Uitgaven gedaan voor vernieuwing van tegen een redelijke huurprijs in huur gegeven woningen

Het betreft uitgaven die in het belastbare tijdperk werkelijk zijn betaald voor de vernieuwing van een dergelijke woning door de eigenaar-verhuurder. Het gebouw moet worden verhuurd voor ten minste 3 jaar via een sociaal verhuurkantoor. Bovendien gelden nog de volgende voorwaarden:

- De woning is sedert ten minste 15 jaar in gebruik,
- De totale kostprijs van de werken, inclusief BTW, bedraagt ten minste €10380,
- De werken worden uitgevoerd door een geregistreerd aannemer.

De belastingvermindering wordt toegekend voor een periode van 9 belastbare tijdperken, tegen 5% van de werkelijk gedane kosten in elk van de belastbare tijdperken met een maximum van €1040 voor aanslagjaar 2010 (geïndexeerd bedrag van €750). Wat betreft cumul met andere belastingvoordelen gelden dezelfde beperkingen als voor de uitgaven ter beveiliging van woningen tegen brand en inbraak.

3.5.2 Milieu

In deze subsectie bespreken we de belangrijkste uitgaven met betrekking tot 'milieu' die recht geven op een belastingvoordeel.

Uitgaven voor werkzaamheden verricht met het oog op energiebesparing

Dit voordeel wordt toegekend in de vorm van een belastingvermindering waarvan het tarief 40% bedraagt. De werkzaamheden moeten worden uitgevoerd door een geregistreerd aannemer. Het gaat onder andere om:

- Het onderhoud van stookketels en de vervanging van oude stookketels,
- Waterverwarming door middel van zonne-energie,
- Plaatsen van zonnepanelen en van andere uitrustingen voor geothermische energie opwekking,
- Plaatsing van dubbele beglazing,
- Isolatie van daken, muren en vloeren,
- Plaatsing van thermostatische kranen of kamerthermostaten met tijdsinschakeling,
- Energie audit van de woning.

Het bedrag van de uitgaven dat in aanmerking wordt genomen voor de belastingvermindering is beperkt tot €2770 per woning. Dit bedrag wordt opgetrokken tot €3600 indien het gaat om uitgaven voor het plaatsen van zonnepanelen.

Passiefhuizen

Het moet gaan om een investering in de bouw of het in nieuwe staat verwerven van een passiefhuis of het vernieuwen van een bestaand onroerend goed tot een passiefhuis. De belastingvermindering wordt verleend gedurende 10 opeenvolgende belastbare tijdperken en bedraagt €830 voor aanslagjaar 2010 (geïndexeerd basisbedrag van €600).

Groene leningen

Het gaat om leningen die zijn aangegaan om werkzaamheden uitgevoerd met het oog op energiebesparing te financieren. De belastingvermindering bedraagt 40% van de werkelijk betaalde interesten na aftrek van de Staatstussenkomst in de vorm van een interestbonificatie.

3.5.3 *Andere uitgaven die recht geven op belastingvoordelen op federaal niveau*

Uitgaven voor kinderopvang

De uitgaven voor een kinderopvang zijn aftrekbaar van de globale netto inkomsten. Volgende voorwaarden moeten voldaan zijn:

- De belastingplichtige of diens echtgenoot moet beroepsinkomsten hebben genoten (dit behelst eveneens vervangingsinkomens),
- Het kind moet ten laste zijn en jonger dan 12 jaar,
- De uitgaven voor kinderopvang moeten gedaan zijn aan instellingen of opvangvoorzieningen die door de openbare besturen van de gemeenschappen of van de gewesten worden erkend, ofwel aan kleuterscholen, lagere scholen, of instellingen die daarmee verbonden zijn,

- Het bedrag moet kunnen worden aangetoond aan de hand van bewijsstukken.

Het aftrekbare bedrag is de werkelijk betaalde dagprijs, weliswaar beperkt tot €11.20 per kind en per opvangdag.

Uitkeringen tot onderhoud

Onderhoudsuitkeringen zijn aftrekbaar van de globale netto inkomsten indien aan volgende voorwaarden is voldaan:

- De begunstigde mag geen deel uitmaken van het gezin van de belastingplichtige,
- De uitkering moet verschuldigd zijn in uitvoering van het burgerlijk of gerechtelijk wetboek,
- De betaling moet regelmatig gebeuren of moet in uitvoering van een gerechtelijke beslissing met terugwerkende kracht gebeurd zijn in een later belastbaar tijdperk dan dat waarvoor de uitkering verschuldigd is.

De aftrek is beperkt tot 80% van de betaalde sommen.

Giften

Giften aan erkende instelling zijn aftrekbaar van de globale netto inkomsten voor zover ze minstens €30 per begunstigde instelling bedragen. Het af te trekken bedrag mag niet hoger zijn dan 10% van de globale netto inkomsten van de echtgenoot en mag niet meer dan €346100 per echtgenoot bedragen.

Bezoldigingen van huisbedienden

De aftrek gebeurt op de globale netto inkomsten en is toekenbaar voor slechts één huisbediende. De belastingplichtige moet ingeschreven zijn als werkgever bij de RSZ en de bezoldigingen moeten onderworpen zijn aan de sociale zekerheid en meer bedragen dan €3390. De huisbediende moet bovendien bij de indienstname ten minste 6 maanden uitkeringsgerechtigde volledig werkloze zijn of het leefloon genieten.

De aftrek bedraagt 50% van de uitbetaalde bezoldigingen met een maximum van €6920.

PWA-cheques en dienstencheques

De uitgaven voor PWA-cheques geven recht op een belastingvermindering tegen de “bijzondere gemiddelde aanslagvoet”. Uitgaven voor dienstencheques, daarentegen, geven recht op een belastingvermindering tegen een tarief van 30%. De toegelaten uitgaven mogen niet meer bedragen dan €2510. In het geval van dienstencheques en voor belastingplichtigen waarvan het belastbare inkomen niet meer bedraagt dan €23900 kan de vermindering worden omgezet in een belastingkrediet indien de vermindering meer bedraagt dan de verschuldigde belasting na toepassing van de vermindering van gezinslasten.

Internet voor iedereen

Het belastingvoordeel komt overeen met de betaalde BTW met een maximum van €102.69 voor een pakket met een bureaucomputer en €104.79 voor een pakket met een laptop. Het gaat om een terugbetaalbaar belastingkrediet.

3.5.4 Gewestelijke belastingvoordelen

Winwinlening

Ingevoerd door de Vlaamse regering in 2006. Het betreft een lening verstrekt door een natuurlijk persoon aan startende ondernemingen buiten het kader van de handels- of beroepsactiviteiten van de kredietgever, die tevens geen werknemer, zaakvoerder, bestuurder of aandeelhouder, noch de echtgenoot of de wettelijk samenwonende partner van de kredietnemer mag zijn.

De kredietgever kan maximaal €50000 aan één of meer kredietnemers uitlenen. De hoofdsom van de lening moet in één keer worden terugbetaald en de interestvoet moet gelegen zijn tussen 50% en 100% van de wettelijke rentevoet (5.5% voor 2009).

De belastingvermindering bestaat uit een op basis van het uitgeleende bedrag berekende jaarlijkse belastingvermindering en de mogelijkheid tot een eenmalige vermindering indien de lening niet wordt terugbetaald. De belastingvermindering bedraagt 2.5% van het rekenkundig gemiddelde over de in het belastbare tijdperk uitgeleende bedragen en is dus beperkt tot €1250 per echtgenoot. De eenmalige vermindering ingeval van niet-terugbetaling van de hoofdsom bedraagt 30% van de hoofdsom die definitief verloren is.

In onderstaande tabel geven we een overzicht van de parameters die zijn opgenomen in de huidige versie van het model met betrekking tot uitgaven die aanleiding geven tot een belastingvoordeel.

Tabel 7 Parameters en waarden voor uitgaven die recht geven op een belastingvoordeel

Parameternaam	Waarde	Omschrijving
penssp	€870	Bedrag dat maximaal kan worden aangegeven in het kader van pensioensparen
aandwerk	€690	Maximaal bedrag belastingvermindering bij aankoop aandelen werkgever
grootsted	€690	Maximaal bedrag belastingvermindering in het kader van uitgaven aan woningen in zone voor positief grootstedelijk beleid
brand	€690	Maximaal bedrag belastingvermindering in het kader van uitgaven ter beveiliging van een woning tegen brand en inbraak
verhuur	€1040	Maximale vermindering voor uitgaven aan een woning verhuurd door een sociaal verhuurkantoor
energiebesp1	€3600	Maximale vermindering per woning voor uitgaven met betrekking tot zonne-energie
energiebesp2	€2770	Maximale vermindering per woning voor uitgaven met betrekking tot energiebesparende maatregelen andere dan zonne-energie
passiefhuis	€830	Maximale vermindering per woning voor investering in een passiefhuis
pwa	€2510	Maximaal bedrag aan uitgaven dat in aanmerking komt voor de belastvermindering voor pwa-cheques
max_cheque	€2510	Maximaal bedrag aan uitgaven dat in aanmerking wordt genomen voor de belastingvermindering voor dienstencheques
chequeperc	0.30	Percentage toegepast op uitgaven voor dienstencheques voor het bepalen van de belastingvermindering
winwin2perc	0.025	Jaarlijks percentage toegepast op de hoofdsom in het kader winwinleningen ter bepaling van de belastingvermindering
winwin2bedr	€50000	Maximaal bedrag dat in aanmerking wordt genomen voor de belastingvermindering voor winwinleningen
winwin30perc	0.30	Percentage toegepast op de hoofdsom van een winwinlening ingeval van niet-terugbetaling van de hoofdsom
winwin30bedr	€50000	Maximaal bedrag dat in aanmerking wordt genomen voor het bepalen van de eenmalige belastingvermindering in het kader van winwinleningen
gift	€346100	Maximaal bedrag aan giften dat kan worden aangegeven per echtgenoot
gift_perc	0.10	Het aangegeven bedrag aan giften mag niet meer bedrag dan "gift_perc" van de globale netto inkomsten
huisbediende	€6920	Maximaal af te trekken bedrag voor bezoldigingen aan een huisbediende
huisbediende_perc	0.50	Percentage dat wordt toegepast op de werkelijk betaalde bezoldigingen voor een huisbediende
monument	€34610	Maximaal af te trekken bedrag voor uitgaven voor de restauratie van monumenten en landschappen
monument_perc	0.50	Percentage van de werkelijk gedane uitgaven dat effectief in rekening wordt gebracht

3.6 *Berekening van de belasting*

3.6.1 Algemeen schema

belasting volgens barema
- vermindering voor belastingvrije som
- vermindering voor gezinslasten
- belastingvermindering voor uitgaven die recht geven op een fiscaal voordeel
- belastingvermindering voor vervangingsinkomens
- belastingvermindering voor overwerktoeslag
= verminderde basisbelasting
- belastingvermindering voor inkomsten uit het buitenland
= hoofdsom GBI (globaal belastbaar inkomen)
+ belasting over de afzonderlijk belaste inkomsten
= hoofdsom
- voorheffingen, belastingkrediet, voorafbetalingen en andere verrekenbare elementen
+ vermeerderingen voor afwezigheid of ontoereikendheid van voorafbetalingen
- bonificatie voor voorafbetalingen
= belasting “Staat”
+/- gewestelijke en gemeentelijke belastingen
+ belastingverhogingen
= eisbaar of aan de belastingplichtige verschuldigd belastingbedrag

3.6.2 Barema

De aanslagvoeten en inkomensbarema's voor aanslagjaar 2010 (inkomsten 2009) zien er als volgt uit:

Tabel 8 Het progressieve barema

Schijf van het belastbaar inkomen	Marginale aanslagvoet
0 - 7900	25%
7900 - 11240	30%
11240 - 18730	40%
18730 - 34330	45%
34330 en meer	50%

De barema's worden toegepast per echtgenoot.

3.6.3 Van belasting vrijgesteld inkomen en gezinslasten

Voor iedere echtgenoot geldt er een schijf van €6430 die wordt vrijgesteld van belasting. Dit bedrag wordt verhoogd met €1370 indien de belastingplichtige gehandicapt is. Hetzelfde geldt voor de echtgenoot. Voor het aanslagjaar 2010 geldt er eveneens een verhoging van €260 indien het belastbaar inkomen niet hoger is dan €23900. Voor belastbare inkomens tussen €23900 en €24160 geldt er een afbouwregel.⁴

Het basisbedrag wordt verder verhoogd al naargelang het aantal personen ten laste als volgt:

Tabel 9 Toeslagen op het vrijgesteld inkomen al naargelang de gezinssituatie

Gezinssituatie	Toeslag op basisbedrag
Eerste kind	€1370
Tweede kind (bovenop wat al werd toegekend voor oudere kinderen)	€2150
Derde kind (bovenop wat al werd toegekend voor oudere kinderen)	€4360
Vierde kind (bovenop wat al werd toegekend voor oudere kinderen)	€4870
Voor ieder kind vanaf het vijfde kind (bovenop wat al werd toegekend voor oudere kinderen)	€4870
Kinderen jonger dan 3 waarvoor geen opvangkosten worden aangegeven (bovenop de normale toeslag)	€510
Verwanten in opklimmende lijn en in de zijlijn tot en met de tweede graad die ouder zijn dan 65 jaar (per persoon)	€2730
Overige personen ten laste (per persoon)	€1370
Gehandicapte personen ten laste andere dan kinderen (per persoon)	€1370
Alleenstaande met kinderen ten laste	€1370
Echtgenoot met een inkomen van niet meer dan €2830: voor het jaar van het huwelijk of van de verklaring van wettelijke samenwoning en voor zover de aanslag per belastingplichtige wordt gevestigd	€1370

Op het aldus bekomen totale vrijgestelde inkomen wordt het progressieve barema uit Tabel 8 toegepast en het resultaat wordt in mindering gebracht van de basisbelasting, i.e. het progressieve barema toegepast op het globaal belastbare inkomen. Vrijgestelde gedeelten voor kinderen ten laste die niet kunnen worden verrekend, worden omgezet in een terugbetaalbaar belastingkrediet dat echter niet meer kan bedragen dan €390 per kind ten laste.

3.6.4 Uitgaven die recht geven op belastingverminderingen

De uitgaven die recht geven op een belastingvermindering en die in het model werden opgenomen werden uitgebreid besproken in sectie 3.5.

3.6.5 Belastingvermindering voor vervangingsinkomens

De belastingvermindering wordt per echtgenoot toegekend. De berekening ervan gebeurt op basis van jaarlijks geïndexeerde basisbedragen, die vervolgens onderworpen worden aan een drievoudige beperking:

⁴ Deze toeslag is momenteel niet opgenomen in het model.

- Een eerste beperking is in functie van de samenstelling van de inkomsten, meer bepaald de verhouding tussen de inkomsten die recht geven op de vermindering en de totale netto inkomsten. Deze beperking staat bekend als de “horizontale beperking”,
- De tweede beperking is in functie van het gezamenlijk belastbaar inkomen. Ze wordt de “verticale beperking” genoemd,
- De derde en laatste beperking is een functie van de belasting die evenredig betrekking heeft op de betrokken inkomsten.

In sommige gevallen wordt de belasting verder tot nul herleid indien het belastbaar inkomen volledig bestaat uit vervangingsinkomen en bepaalde grensbedragen niet overschrijdt.

Basisbedragen

Tabel 10 vat de basisbedragen van de belastingvermindering voor de verschillende soorten vervangingsinkomens samen.

Tabel 10 Basisbedragen van de belastingvermindering voor vervangingsinkomens

Inkomenscategorie	basisbedrag
Pensioenen	€1861.42
Brugpensioenen	€1861.42
“gewone” werkloosheidsuitkeringen	€1861.42
Uitkering aan oudere werklozen	€1861.42
Wettelijke ziekte- en invaliditeitsuitkeringen	€2389.45
Andere vervangingsinkomens	€1861.42

Horizontale beperking

De horizontale beperking is een functie van de verhouding van de vervangingsinkomens in de totale netto inkomens. Op het basisbedrag wordt een factor toegepast die gelijk is aan de verhouding van de vervangingsinkomens tot de totale netto inkomens.

De horizontale beperking wordt niet toegepast in volgende situaties:

- Cumulatie van een bezoldigde activiteit met overlevingspensioen,
- Voor belastingplichtigen die de wettelijke pensioenleeftijd hebben bereikt en die een bezoldigde activiteit combineren met een pensioen waarvan het bedrag niet hoger is dan €13881.55,
- In bepaalde gevallen bij herintrede op de arbeidsmarkt van personen die met vervroegd pensioen zijn.

Verticale beperking

De verticale beperking is in functie van het gezamenlijk belastbaar inkomen. Er bestaat een algemene regel van toepassing op de meeste categorieën vervangingsinkomens en een aparte regel voor de gewone werkloosheidsuitkeringen. De algemene regel wordt samengevat in Tabel 11 en de bijzondere regel voor de werkloosheidsuitkeringen in Tabel 12. In de onderstaande

tabellen is R de belastingvermindering na toepassing van de horizontale beperking en R' het bedrag van de belastingvermindering na toepassing van de verticale beperking.

Tabel 11 Verticale beperking: algemene regel

Gezamenlijk belastbaar inkomen (GBI)	Bedrag van de belastingvermindering
Minder dan €20630	$R' = R$
Van €20630 tot €41260	$R' = R * 1/3 + [R * 2/3 * (41260 - GBI) / 20630]$
Meer dan €41260	$R' = R * 1/3$

Tabel 12 Verticale beperking: regel voor de gewone werkloosheidsuitkeringen

Gezamenlijk belastbaar inkomen (GBI)	Bedrag van de belastingvermindering
Minder dan €20630	$R' = R$
Van €20630 tot €25750	$R' = R * (25750 - GBI) / 5120$
Meer dan €25750	$R' = 0$

Beperking tot de evenredige belasting

De belastingvermindering mag niet meer bedragen dan het deel van de belasting dat zich evenredig verhoudt tot de inkomsten waarop ze betrekking heeft.

Gevallen waar de belasting tot nul wordt herleid

Indien het belastbaar inkomen volledig uit vervangingsinkomen bestaat wordt de verschuldigde belasting tot nul herleid in het belastbaar inkomen de volgende bedragen niet overschrijdt:

Werkloosheidsuitkeringen	€15391.28
Pensioenen, bruggpensioenen en andere vervangingsinkomens	€13881.55
Ziekte- en invaliditeitsinkomens	€15423.94

3.6.6 Belastingvermindering voor overwerktoeslag

De vermindering wordt berekend op de berekeningsgrondslag betreffende de gepresteerde uren overwerk, meer bepaald de brutobezoldiging vóór aftrek van de persoonlijke bijdragen voor de sociale zekerheid. De belastingvermindering wordt slechts toegekend voor een schijf van 100 uren overwerk. Indien het aantal uren overwerk meer bedraagt dan wordt de aangegeven berekeningsgrondslag beperkt door te vermenigvuldigen met de breuk 100/(aantal uren overwerk).

Er zij twee percentages van toepassing op de berekeningsgrondslag voor het bepalen van de belastingvermindering:

- 57.75% voor een gepresteerd uur waarop een wettelijke overwerktoeslag geldt van 50% of 100%,

- 66.81% voor een gepresteerd uur waarop een wettelijk overwerktoeslag geldt van 20%.

De belastingvermindering kan niet meer bedragen dan de belasting die van toepassing is op de netto belastbare lonen.

3.6.7 Afzonderlijke belastingheffingen

Afzonderlijke tarieven zijn van toepassing op de volgende categorieën inkomsten (de tarieven kunnen verschillen tussen de verschillende categorieën, maar ook binnen eenzelfde categorie, zie Fiscaal Memento voor meer detail):

- Roerende inkomsten,
- De meeste diverse inkomsten,
- Bepaalde niet-periodieke beroepsinkomsten: meerwaarden, achterstallen, opzeggingsvergoedingen, kapitalen vereffend bij het vervallen van een groepsverzekeringscontract, een levensverzekeringscontract of een pensioenplan, en gewestelijke tewerkstellingspremies.

Deze inkomsten worden dus niet bij het gezamenlijk belastbaar inkomen gevoegd tenzij dit voor de belastingplichtige voordeliger zou zijn. Eventuele globalisatie gebeurt voor *alle* afzonderlijk belastbare inkomsten samen, i.e. als globalisatie voordeliger is wil dit zeggen dat het toevoegen van alle afzonderlijk belastbaar inkomens aan het gezamenlijk belastbaar inkomen—en dus belasting aan het progressief barema—voordeliger is dan de combinatie van het progressief barema op de gezamenlijk belastbare inkomens en het toepassen van afzonderlijke tarieven op de afzonderlijk belastbare inkomens.

3.6.8 Belastingkredieten en voorheffingen

Belastingkrediet voor de toename van de eigen middelen

Belastingplichtigen die winsten en baten aangeven kunnen genieten van een belastingkrediet indien ze het eigen vermogen van hun onderneming doen toenemen.

Het belastingkrediet is gelijk aan 10% van het verschil tussen:

- De waarde die de eigen middelen op het einde van het belastbaar tijdperk hebben en,
- De hoogste waarde die ze hebben bereikt in één van de drie voorgaande belastbare tijdperken.

Het belastingkrediet is beperkt tot €3750 per echtgenoot. Het belastingkrediet kan niet meer bedragen dan het evenredige deel van de belasting dat betrekking heeft op de netto winsten en baten.

Belastingkrediet op lage activiteitsinkomsten

Dit krediet is van toepassing op zelfstandigen en statutaire ambtenaren en wordt berekend op basis van het netto bedrag van de activiteitsinkomsten, i.e. de beroepsinkomsten andere dan

vervangingsinkomens of afzonderlijk belastbare inkomens, na aftrek van de sociale zekerheidsbijdragen en de forfaitaire of werkelijke beroepsinkomsten. Ook looninkomsten worden niet meegerekend (vb. zelfstandige in nevenactiviteit) behalve dan voor de statutaire ambtenaren. De grondslag wordt berekend vóór toepassing van het huwelijksquotiënt en van het aan de meewerkende echtgenoot toegekend gedeelte. De grondslag alsook het krediet zelf wordt per echtgenoot berekend en toegekend.

De modaliteiten en bedragen zijn samengevat in Tabel 13.

Tabel 13 Belastingkrediet voor lage activiteitsinkomsten

Schijven van het netto activiteitsinkomen (I)		Bedrag van het belastingkrediet
G1	G2	
0	4510	0
4510	6020	$610 \cdot (I - G1) / (G2 - G1)$
6020	15060	610
15060	19580	$610 \cdot (G2 - I) / (G2 - G1)$
19580	en meer	0

3.6.9 Gewestelijke en gemeentelijke belastingen

Belastingvermindering in het Vlaams Gewest

In aanslagjaar 2010 werd nog een belastingvermindering toegekend aan belastingplichtigen die actief zijn op de arbeidsmarkt en wier fiscale woonplaats zich in het Vlaamse Gewest bevindt. Deze belastingvermindering is ook wel bekend als “jobkorting”. Ze wordt toegekend aan eenieder die activiteitsinkomsten heeft die €5500 overschrijden en de bedragen worden samengevat in onderstaande tabel.

Tabel 14 Belastingvermindering in het Vlaams Gewest (Jobkorting)

Schijf van de activiteitsinkomsten na aftrek van de beroepskosten		Bedrag van de belastingvermindering
0	5499	0
5500	22000	€300
22000	en meer	€250

Gemeentelijke opcentiemen, waarvan de tarieven specifiek zijn voor elke gemeente, worden berekend op de “hoofdsom” (zie sectie 3.6.1).

Tabel 15 Parameters en waarden voor de berekening van de belasting nog niet elders vermeld

Parameternaam	Waarde	Omschrijving
ratesFED	“0.25 0.30 0.40 0.45 0.50”	Tarievenstructuur federale belasting
bracketsFED	“7900 11240 18730 34330”	Inkomensbarema's federale belasting
baseallow	€6430	Basisbedrag van de belastingvrije som
kind1	€1370	Supplement op belastingvrije som voor eerste kind
kind2	€2150	Supplement op belastingvrije som voor tweede kind
kind3	€4360	Supplement op belastingvrije som voor derde kind
kind4	€4870	Supplement op belastingvrije som voor vierde kind
kind5	€4870	Supplement op belastingvrije som per kind vanaf het vijfde kind
chmin3	€510	Supplement op belastingvrije som per kind onder de 3 jaar waarvoor geen opvangkosten worden aangegeven
handicap	€1370	Supplement op belastingvrije som indien belastingplichtige gehandicapt is
dep65	€2730	Supplement op belastingvrije som per persoon ten laste 65 of ouder
depechtgenoot	€1370	Supplement op belastingvrije som voor ten laste beschouwde echtgenoot
dephandicap	€1370	Supplement op belastingvrije som per persoon ten laste met een handicap (andere dan kinderen ten laste)
depander	€1370	Supplement op belastingvrije som per andere persoon ten laste
single	€1370	Supplement op belastingvrije som voor een alleenstaande met kinderen ten laste
pens	€1861.42	Basisbedrag van de belastingvermindering voor pensioenen
brugpens	€1861.42	Basisbedrag van de belastingvermindering voor brugpensioenen
zivuitk	€2389.42	Basisbedrag van de belastingvermindering voor ziekte- en invaliditeitsuitkeringen
Werkloosuitk	€1861.42	Basisbedrag van de belastingvermindering voor “gewone” werkloosheidsuitkeringen
werkloosuitkoud	€1861.42	Basisbedrag van de belastingvermindering voor werkloosheidsuitkeringen voor oudere werklozen
vervinka	€1861.42	Basisbedrag van de belastingvermindering voor andere vervangingsinkomens
vert_pens1	€20630	Eerste grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor pensioenen
vert_brugpens1	€20630	Eerste grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor brugpensioenen
vert_ziv1	€20630	Eerste grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor ziekte- en invaliditeitsuitkeringen
vert_werk1	€20630	Eerste grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor werkloosheidsvergoedingen
vert_oudwerk1	€20630	Eerste grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor oudere werklozen
vert_avervink1	€20630	Eerste grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor andere vervangingsinkomens
vert_pens2	€41260	Tweede grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor pensioenen

Parameternaam	Waarde	Omschrijving
vert_brugpens2	€41260	Tweede grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor brugpensioenen
vert_ziv2	€41260	Tweede grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor ziekte- en invaliditeitsuitkeringen
vert_werkl2	€25750	Tweede grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor werkloosheidsuitkeringen
vert_oudwerk12	€41260	Tweede grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor oudere werklozen
vert_avervink2	€41260	Tweede grensbedrag voor de verticale beperking op de belastingvermindering voor andere vervangingsinkomens
nul_pens	€13881.55	Grens op belastbaar inkomen voor herleiding van belasting tot nul voor pensioenen
nul_brugpens	€13881.55	Grens op belastbaar inkomen voor herleiding van belasting tot nul voor brugpensioenen
nul_ziv	€15423.84	Grens op belastbaar inkomen voor herleiding van belasting tot nul voor ziekte- en invaliditeitsuitkeringen
nul_werkl	€15391.28	Grens op belastbaar inkomen voor herleiding van belasting tot nul voor werkloosheidsuitkeringen
nul_oudwerk1	€15391.28	Grens op belastbaar inkomen voor herleiding van belasting tot nul voor uitkeringen aan oudere werklozen
nul_avervink	€13881.55	Grens op belastbaar inkomen voor herleiding van belasting tot nul voor andere vervangingsinkomens
overwerk1	0.2475	Eerste percentage van toepassing voor de belastingvermindering voor overwerk (niet van toepassing in AJ2010)
overwerk2	0.6681	Tweede percentage van toepassing voor de belastingvermindering voor overwerk
overwerk3	0.5575	Derde percentage van toepassing voor de belastingvermindering voor overwerk
uren	100	Limiet op het aantal uren dat in aanmerking komt voor de belastingvermindering op overwerk
act_basis	€610	Basisbedrag van het belastingkrediet voor lage activiteitsinkomen
act_ambt	€610	Basisbedrag voor het belastingkrediet voor lage activiteitsinkomen voor statutaire ambtenaren
act_brack1	€4510	Eerste grensbedrag op het activiteitsinkomen voor de berekening van het belastingkrediet voor lage activiteitsinkomens
act_brack2	€6020	Tweede grensbedrag op het activiteitsinkomen voor de berekening van het belastingkrediet voor lage activiteitsinkomens
act_brack3	€15060	Derde grensbedrag op het activiteitsinkomen voor de berekening van het belastingkrediet voor lage activiteitsinkomens
act_brack4	€19580	Vierde grensbedrag op het activiteitsinkomen voor de berekening van het belastingkrediet voor lage activiteitsinkomens
tc_child	€390	Maximaal bedrag per kind van het terugbetaalbaar belastingkrediet voor kinderen ten laste
ev_max	€3750	Maximale bedrag van het belastingkrediet voor de aangroei van het eigen vermogen
jobk1	€300	Bedrag van de jobkorting voor lagere inkomens
jobk2	€250	Bedrag van de jobkorting voor hogere inkomens
job_brack1	€5500	Eerste grensbedrag voor berekening van de jobkorting
job_brack2	€22000	Tweede grensbedrag voor berekening van de jobkorting

Parameternaam	Waarde	Omschrijving
job_brack3	€22500	Derde grensbedrag voor berekening van de jobkorting (niet van toepassing in AJ2010)
job_taper	0.10	Uitdoeringspercentage voor de berekening van de jobkorting voor hoger inkomen (niet van toepassing in AJ2010)

4. REGIONALISERING

In het model is er een optie voorzien voor de regionalisering van de personenbelasting. De implementatie is gebaseerd op een lezing en interpretatie van het Vlinderakkoord, meer in het bijzonder het gedeelte over fiscale autonomie in de personenbelasting voor de regio's. Er is slechts op één punt reeds rekening gehouden met eventuele wijzigingen als een gevolg van de recente begrotingsonderhandelingen en dat is op het vlak van de woonbonus. In het huidige systeem wordt het bedrag van de woonbonus (aftrek enige en eigen woning) afgetrokken van de totale netto inkomsten. Het voorstel dat naar voren is gekomen bij de begrotingsonderhandelingen is de woonbonus te evalueren aan één enkel tarief van 45%. In het model is er een optie voorzien te kiezen tussen het huidige systeem of een systeem met één enkel tarief (eveneens wijzigbaar, zie ook Tabel 2).

Om tot een beleidsruimte voor fiscale autonomie van €10.736 miljard te komen voor de gewesten veronderstellen we een verlaging van 25% op de federale basisbelasting na aftrek van de vermindering voor de belastingvrije som en gezinslasten en van de vermindering voor vervangingsinkomens. De belastbare basis voor de Gewesten wordt in **eerste instantie bepaald op basis van de federale basisbelasting**—progressief barema toegepast op het gezamenlijk belastbaar inkomen aan de verminderde tarieven (75% van de huidige tarieven). De Gewesten kunnen deze belastbare basis dan opdelen in belastbare schijven en voor elke schijf een “opcentiem” invoeren voor het bepalen van de Gewestelijke personenbelasting.

Om de regionale belasting voor elke belastingplichtige te bepalen dient de regionale belastbare basis (de federale basisbelasting dus) wel nog verminderd te worden met de vermindering voor de belastingvrije som en voor vervangingsinkomens, en rekening houdend met de herschalingsfactor van 75% op federaal niveau. Afhankelijk van de grootte van die verminderingen reduceren die de belastbare basis in de verschillende regionale schijven, te beginnen met de eerste schijf. Indien de eerste schijf niet toelaat het totaal van de verminderingen uit te putten wordt de rest in mindering gebracht van het belastbaar bedrag in de tweede schijf enz. Let wel dat de uitputting van een schijf niet impliceert dat de bedragen in de hogere schijven aan een lager tarief worden belast. Het enige gevolg is dat er geen belastbare basis is in de uitgeputte schijf of schijven. Indien er dus een progressieve opcentiemen structuur zou worden ingevoerd betekent een (gedeeltelijke) neutralisering van een schijf door het in rekening brengen van de vernoemde verminderingen dat de regionale belastbare basis die overblijft aan de oorspronkelijke hogere tarieven blijft belast.

Bij een vermindering van 25% van de federale basisbelasting zou een gewestelijke opcentiem van 33.33% (1/3) nodig zijn om te komen tot een belasting die overeenkomst met de belasting in het huidige federale systeem. Het staat de Gewesten vrij het tarief van de opcentiemen in te vullen. Nochtans geldt er een beperking op de regressiviteit van de gewestelijke tarieven, de

zogenaamde “progressiviteitsregel”. De tarieven in hogere schijven mogen niet minder bedragen dan 90% van het hoogste tarief in de lagere schijven en de bekomen belasting mag geen voordeel opleveren die meer dan €1000 bedraagt per belastingplichtige relatief ten opzichte van een systeem dat wel voldoet aan de progressiviteitsregel, i.e. een systeem waar de opcentiemen in de hogere schijven hetzelfde zijn als het hoogste tarief in de lagere schijven.

In het model staat het de gebruiker vrij regionale ‘belastingsschijven’ op te geven en de overeenkomstige tarieven per schijf. Voor elk individu wordt dan de belastbare massa in elke schijf bepaald aan de hand van de regels hierboven beschreven, i.e. geheel of gedeeltelijk neutraliseren van de lagere schijf(f)(ven) op basis van de vermindering voor belastingvrije som, gezinslasten en vervangingsinkomens. Enkel voor het gedeelte van de federale belasting dat bepalend is voor de regionale belastingberekening wordt rekening gehouden met de herschalingsfactor van 75%, i.e. de basisbelasting, inclusief vermindering voor belastingvrije som en voor vervangingsinkomens wordt geëvalueerd aan 75% waarbij de andere verminderingen en kredieten onveranderd blijven. Er is dus in de huidige versie nog geen regionalisering voorzien van de maatregelen met betrekking tot wonen, energiebesparende investeringen, enz.

De afzonderlijk belastbare inkomsten worden wel geregionaliseerd en er is voorzien in één enkel gewestelijk tarief voor de afzonderlijk belastbare inkomsten, zoals voorzien in het Vlinderakkoord.

Op basis van de opgegeven gewestelijke tarieven wordt er nagegaan of voldaan is aan de progressiviteitsregel, zowel wat betreft de tarieven zelf (90%) als wat betreft het maximale voordeel van €1000. Dit laatste gebeurt door de belasting te berekenen waarbij de gewestelijke tarievenstructuur wordt aangepast zodat de tarieven in de hogere schijven gelijk zijn aan het hoogste tarief in de lagere schijven. Dit gebeurt uiteraard enkel in geval van regressiviteit in de gewestelijke tarievenstructuur.

In Tabel 16 vatten we de parameters en hun initiële waarden samen die in de huidige versie van het model zijn opgenomen met betrekking tot de regionalisering van de personenbelasting.

Tabel 16 Parameters en waarden met betrekking tot de regionalisering van de personenbelasting

Parameternaam	Waarde	Omschrijving
regbel	1	1 indien regionalisering, 0 anders
fedperc	0.25	Percentage waarmee federale (basis)belastingen dalen
progperc	0.9	Gewestelijke opcentiemen in hogere schijven mogen niet minder bedragen dan 90% van het hoogste tarief in de lagere schijven
progamount	€1000	Het belastingvoordeel als gevolg van een regressieve gewestelijke tarievenstructuur mag niet meer bedragen dan €1000
ratesVL	“1/3 1/3 1/3 1/3 1/3”	Tarievenstructuur Vlaanderen
bracketsVL	“1000 4000 10000 20000”	“Belastingschijven” Vlaanderen (volledig vrij te kiezen, maar er moet wel consistentie zijn met de tarievenstructuur, i.e. één tarief meer dan er schijven zijn)
ratesWAL	“1/3 1/3 1/3 1/3 1/3”	Tarievenstructuur Wallonië
bracketsWAL	“1000 4000 10000 20000”	“Belastingschijven” Wallonië
ratesBXL	“1/3 1/3 1/3 1/3 1/3”	Tarievenstructuur Brussel
bracketsBXL	“1000 4000 10000 20000”	“Belastingschijven” Brussel
switchafzopc	1	1 indien regionalisering voor de afzonderlijk belastbare inkomens
opcafzVL	1/3	Opcentiem voor de afzonderlijk belastbare inkomsten voor Vlaanderen
opcafzWAL	1/3	Opcentiem voor de afzonderlijk belastbare inkomsten voor Wallonië
opcafzBXL	1/3	Opcentiem voor de afzonderlijk belastbare inkomsten voor Brussel

5. DATA

In dit punt lichten we de data waarmee wordt gewerkt toe. We rapporteren tevens over de inhoud van de dataset met betrekking tot representativiteit en gepubliceerde statistieken zoals belastbaar inkomen en globale belastinginkomsten. Er zal ook grafisch een beeld worden geschetst van de inkomensverdeling en de daaruit voortvloeiende betaalde belasting.

5.1 Welke data?

- IPCAL data:
 - Willekeurige steekproef van belastingaangiften
 - Aanslagjaar 2010, inkomsten 2009
 - 36483 observaties op een totaal van 6208136 aangiften
 - Variabelen komen overeen met codes op belastingaangifte
 - Eén observatie kan betrekking hebben op een alleenstaande met of zonder kinderen of een koppel al of niet getrouwd en met of zonder kinderen
 - Voor een koppel komt elke code dus tweemaal voor
 - Benaming van de variabelen komt overeen met nummer code op belastingformulier waarbij eerste cijfer vervangen wordt door “a” respectievelijk “b” al naargelang het gaat om bedragen in de eerste dan

wel de tweede kolom van de aangifte. Tevens wordt er nog een 0 achteraan toegevoegd. Vb. code 1250 “Totaal wedden en lonen” wordt a2500 in de dataset, code 2250 wordt b2500, enz.

- Data format:
 - o IPCAL data worden geleverd in een Excel bestand
 - o Alle codes verdeeld over 3 werkbladen
 - o Apart Excel bestand met omschrijving van de codes

5.2 *Datawerk: een overzicht*

Macrovalidering

Uit een eerste rapportering in mei/juni was gebleken dat de data met betrekking tot aanslagjaar 2008 (inkomsten 2007) een lacune vertoonden van zo'n 15% wat betreft de geaggregeerde belastingontvangsten ten opzichte van gepubliceerde statistieken. Voor aanslagjaar 2010 (inkomsten 2009) en waarbij dezelfde procedure wordt gevolgd om gewichten te creëren, namelijk totaal aantal aangiften gedeeld door het aantal observaties, bekomen we een totale belastingontvangst op basis van de steekproef van €32.011 miljard terwijl het gepubliceerde cijfer €32.187 bedraagt. We hebben er voor gekozen het model op deze data te laten lopen bij het bespreken van de resultaten.⁵ Er zal blijken dat dit hier en daar voor afwijkingen zorgt en er zal zich dan ook een beslissing opdringen over een eventueel basismodel en over de te gebruiken data.

Na het inlezen van de data in Stata werd in een eerste stap het **belastbaar inkomen geconstrueerd**. Het belastbaar inkomen is **niet opgenomen als variabele in de data** en we kunnen de accuraatheid van de constructie dus enkel toetsen op populatieniveau, i.e. hoe verhoudt het totaal geconstrueerd belastbaar inkomen zicht tot het totaal belastbaar inkomen als gepubliceerd in de officiële statistieken.

De constructie van het belastbaar inkomen gebeurt in een aantal stappen zoals hieronder kort opgesomd:

- op basis van codes op belastingaangifte bruto inkomsten berekenen en vervolgens de nodige aftrekken in rekening brengen:
 - o forfaitaire of werkelijk aangegeven beroepskosten aftrekken
 - o waar nodig sociale zekerheidsbijdragen aftrekken
 - o andere beroepsgebonden aftrekken in rekening brengen: vb. bepaalde personeelsuitgaven, aftrek voor bepaalde investeringen, overgedragen verliezen, ...
 - o aftrekbare bestedingen en andere niet beroeps gerelateerde aftrekken:
 - aftrek enige en eigen woning

⁵ De resultaten voor aanslagjaar 2008 zullen naast die van aanslagjaar 2010 worden geplaatst indien de resultaten voor AJ2008 nog niet eerder werden besproken. Zoniet verwijzen we voor AJ2008 naar reeds eerder neergeschreven resultaten.

- interestaftrek van hypotheekleningen aangegaan voor 1 januari 2005
- forfaitaire aftrek op het kadastraal inkomen
- betaalde onderhoudsuitkeringen, giften, kinderopvangkosten, ...
- transferten tussen echtgenoten of wettelijk samenwonende partners:
 - huwelijksquotiënt
 - meewerkende echtgenoot
 - onbenutte aftrekken bij één van de partners zonder dat het belastbaar inkomen negatief wordt

In Tabel 17 tonen we een eerste macro validering voor het totaal gereconstrueerde belastbaar inkomen op basis van de codes op de belastingaangifte en de regels in de belastingwetgeving alsook de *werkelijk* betaalde belasting. De externe statistieken komen van de FOD Economie.⁶ Zoals de cijfers tonen is er een niet onaanzienlijke afwijking tussen de cijfers in de steekproef en de gepubliceerde cijfers.

Vooreerst is er de afwijking in het netto belastbaar inkomen. Er zijn enkele redenen te bedenken waarom dit zo is:

- De wetgeving van toepassing voor aanslagjaar 2010 is niet gedetailleerd genoeg geïmplementeerd (herinner dat er zo weinig mogelijk gewijzigd werd aan de structuur van het model dat aanvankelijk gebaseerd is op wetgeving voor aanslagjaar 2008),
- Het netto belastbaar inkomensconcept is verschillend tussen gepubliceerde cijfers en onze interpretatie. Mogelijk zitten er roerende inkomsten in de gepubliceerde cijfers (interessen, dividenden, enz.) die niet voorkomen op de belastingaangifte omdat ze onderhevig zijn aan een bevrijdende voorheffing,
- De wegingscoëfficiënten zijn onnauwkeurig. Zoals gezegd zijn ze gebaseerd op het aantal aangiften. De gepubliceerde cijfers hieromtrent houden echter geen rekening met nul-inkomens terwijl we denken dat in de IPCAL data zelf, i.e. de trekking van de steekproef, hiermee wel rekening wordt gehouden (vraag gesteld aan Fernand Jorgens, voorlopig nog geen antwoord).

Ook voor de werkelijk betaalde belasting is er een afwijking in gepubliceerde cijfers en IPCAL data. Hier dient te worden opgemerkt dat de gepubliceerde cijfers rekening houden met roerende en onroerende voorheffing en met boeten en diverse heffingen. Naar onze mening zou een meer correcte maatstaf de som zijn van de bedrijfsvoorheffing en de (negatieve) kohiering. We konden hiervoor geen cijfers vinden per regio, maar als we het bekijken op het niveau van de Federale Staat bekomen we een gepubliceerd bedrag van €32.187 miljard (zie ook eerste paragraaf van deze sectie). Dit bedrag is, zoals gezegd, de som van de bedrijfsvoorheffing en de (negatieve) kohiering (zie tabel III.A.5.1. in de Conjunctuurnota van de FOD Financiën te vinden op http://www.docufin.fgov.be/intersalgnl/thema/stat/Stat_ontvangsten_fed.htm).

⁶ Zie http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/arbeid_leven/fisc/

Tabel 17 Validering van de belastinginkomsten en het totale netto belastbare inkomen in IPCAL (aanslagjaar 2010)

	Betaalde belasting (in miljoen euro)			Netto belastbaar inkomen (in miljoen euro)		
	IPCAL	Extern*	% verschil**	IPCAL	Extern	% verschil**
Vlaanderen	20218	22448	9.94	92290	103191	10.56
Wallonië	9129	10443	12.58	44557	51315	13.17
Brussel	2664	3080	13.49	12221	13887	12.00
België	32011	35971	11.01	149069	168394	11.48

* externe bedragen zijn afkomstig van de FOD Economie (http://statbel.fgov.be/nl/statistieken/cijfers/arbeid_leven/fisc/)

** het procentuele verschil wordt berekend ten opzichte van de externe bedragen

Tabel 18 toont de verdeling over de verschillende inkomenscomponenten voor de drie regio's en voor België op macro niveau. Ook hier komt duidelijk tot uiting dat aangegeven roerende en ook de onroerende inkomsten slechts een heel klein deel uitmaken van het belastbaar inkomen in de IPCAL data. Veruit de grootste componenten zijn de inkomsten uit een professionele activiteit en de vervangingsinkomens.

Tabel 18 Aandelen van de geaggregeerde netto inkomenscomponenten in het totaal geaggregeerd netto belastbaar inkomen per regio.

	Beroepsinkomen	Roerende Inkomsten	Onroerende Inkomsten	Diverse Inkomsten	Vervangingsinkomens
Vlaanderen	70.93	0.14	0.83	0.15	27.94
Wallonië	64.71	0.10	0.83	0.19	34.17
Brussel	68.48	0.27	0.96	0.34	29.94
België	68.88	0.14	0.84	0.18	29.96

Tabel 19 toont aandelen in respectievelijk het belastbaar inkomen, netto beschikbaar inkomen en de betaalde belasting van elk deciel in de inkomensverdeling (van netto belastbaar inkomen).

Het Hoogste deciel vertegenwoordigt bijna één derde van het totaal belastbaar inkomen en 50% van de totale belastingontvangsten. Het herverdelend karakter komt tot uiting in de aandelen in het netto beschikbaar inkomen. Er is herverdeling tot in het 8ste deciel, i.e. aandeel in netto beschikbaar inkomen is hoger dan aandeel in belastbaar inkomen. Enkel de twee hoogste decielen dragen bij tot de herverdeling. Bovendien staan de drie hoogste decielen in voor ruim 82% van de totale belastingontvangsten. Dit is een gevolg van de relatief vele nul-inkomens in de steekproef (ruim 9%) waardoor relatief “bescheiden” inkomens terug te vinden zijn in de hogere decielen (bemerkt dat dit belastbare inkomens zijn op het niveau van de fiscale eenheid).

Tabel 19 Aandeel in totaal belastbaar en beschikbaar inkomen en totale betaalde belasting voor decielen van netto belastbaar inkomen

Deciel van netto belastbaar inkomen	Bovenste inkomensgrens van elk deciel in Euro	Aandeel in het totaal belastbaar inkomen	Aandeel in totale netto beschikbaar inkomen	Aandeel in de totale belastingontvangsten
1	158	0.00	0.02	-0.07
2	5922	0.85	1.09	-0.05
3	11904	4.05	5.14	0.05
4	14702	5.49	6.84	0.54
5	18200	6.82	7.96	2.66
6	22423	8.43	9.23	5.52
7	27504	10.34	10.76	8.81
8	35798	12.98	13.01	12.89
9	51396	17.80	17.07	20.48
10		33.23	28.87	49.18

Microvalidering

In deze subsectie bekijken we de eigenlijke resultaten van het rekenmodel. We kijken hierbij vooral naar de verschillen in berekende of gesimuleerde belasting en de werkelijk betaalde belasting per fiscale eenheid. We tonen hier ook de resultaten van de berekeningen op basis van de IPCAL data voor aanslagjaar 2008, inkomsten 2007.

In Tabel 20 tonen we de gesimuleerde belasting en de werkelijk betaalde belasting (“Belasting Staat”) per inkomensklasse van €5000 wat een fijnere verdeling geeft dan op basis van decielen. De verschillen zijn over het algemeen groter voor aanslagjaar 2010 en dan vooral voor de lagere decielen. Dit heeft natuurlijk te maken met het feit dat het rekenmodel in eerste instantie werd ontwikkeld en afgestemd op basis van de gedetailleerde wetgeving van aanslagjaar 2008. Het zou de moeite lonen om in de toekomst de versie met data aanslagjaar 2010 eveneens gedetailleerd af te stemmen op de wetgeving van dat jaar en eventueel een switch te voorzien voor het gesimuleerde jaar. Desalniettemin wordt ook voor AJ2010 de werkelijk betaalde belasting vrij goed benaderd.

Tabel 20 Werkelijk betaalde belasting versus gesimuleerde belasting per inkomensklasse

Inkomensklasse	“Belasting Staat” in miljoen euro voor AJ2008		“Belasting Staat” in miljoen euro voor AJ2010	
	geobserveerd	gesimuleerd	geobserveerd	gesimuleerd
<=5000	-28.06	-27.10	-33.61	-43.18
5000-10000	0.02	2.27	-13.47	-10.93
10000-15000	365.77	354.88	239.89	263.50
15000-20000	1612.91	1627.38	1453.47	1458.15
20000-25000	2670.05	2671.47	2534.30	2548.56
25000-30000	2646.21	2646.25	2772.16	2768.66
30000-35000	2255.14	2256.27	2418.20	2418.98
35000-40000	2233.95	2236.97	2229.55	2214.50
40000-45000	2071.81	2069.67	2057.12	2044.45
45000-50000	1825.21	1832.70	2076.91	2064.79
50000-55000	1511.82	1512.29	1847.28	1838.12
55000-60000	1393.74	1390.87	1624.87	1614.35
60000-65000	1308.94	1303.25	1538.69	1526.21
65000-70000	1142.17	1136.60	1396.00	1388.98
70000-75000	1027.66	1021.81	1217.43	1213.73
75000-80000	771.52	769.60	975.30	969.37
80000-85000	816.66	813.27	836.00	832.61
85000-90000	519.70	519.50	741.63	739.36
90000-95000	461.83	461.21	646.27	643.11
95000-100000	364.43	362.78	534.17	531.76
100000-105000	340.09	339.00	477.43	475.61
105000-110000	328.93	328.41	371.42	371.26
110000-115000	232.43	232.44	395.70	395.81
115000-120000	199.09	198.88	337.46	336.34
120000-125000	220.07	220.06	236.90	236.48
125000-130000	152.03	152.26	256.44	255.99
130000-135000	126.41	126.21	208.88	208.70
135000-140000	121.77	121.76	121.99	122.20
140000-145000	287.16	286.81	98.07	97.15
145000-150000	106.62	106.06	188.50	187.84
>150000	1658.32	1656.78	2226.25	2228.56
All	28744.40	28730.59	32011.20	31941.02

In Tabel 21 tonen we het aantal observaties waarvoor de absolute afwijking in euro tussen de werkelijk betaalde belasting en de gesimuleerde belasting binnen een bepaald interval ligt. Voor aanslagjaar 2008 zien we dat een kleine 49% van de observaties een absoluut verschil vertoont van minder dan 1 euro. Voor aanslagjaar 2010 daalt dit percentage tot 41%. Het tweede grootste percentage observaties vinden we terug in de laatste categorie waar het verschil groter is dan €200. Voor aanslagjaar 2008 gaat het om een kleine 15% van de observaties, voor aanslagjaar

2010 om een kleine 17%. Verder is er nog een piek in aanslagjaar 2010 in de categorie €61 tot €70.

Als we dan kijken naar het gemiddelde verschil voor de observaties waarvoor het absolute verschil meer dan €200 bedraagt, zien we in Tabel 22 dat dit gemiddeld €523.22 in aanslagjaar 2008 en €595.62 in aanslagjaar 2010. De spreiding is wel veel groter in 2010 dan in 2008 met een maximaal absoluut verschil van meer dan €12000 in 2010 tegenover €3500 in 2008. Bij een optimalisatie van het model aan de wetgeving van 2010 zou een gedetailleerde analyse van dergelijke gevallen een eerste beginpunt zijn voor verdere verfijning.

Tabel 21 Verskil tussen werkelijke belasting en gesimuleerde belasting per klasse van absoluut verschil: aantal observaties

Absoluut verschil in euro	Aanslagjaar2008			Aanslagjaar 2010		
	Aantal	Percent	Cumulatief	Aantal	Percent	Cumulatief
<1	14750	48.56	48.56	15028	41.19	41.19
tussen 1 en 5	4219	13.89	62.45	1468	4.02	45.22
tussen 6 en 10	624	2.05	64.50	923	2.53	47.75
tussen 11 en 15	517	1.70	66.20	611	1.67	49.42
tussen 16 en 20	307	1.01	67.21	497	1.36	50.78
tussen 21 en 25	285	0.94	68.15	492	1.35	52.13
tussen 26 en 30	259	0.85	69.01	417	1.14	53.27
tussen 31 en 35	223	0.73	69.74	402	1.1	54.38
tussen 36 en 40	193	0.64	70.37	407	1.12	55.49
tussen 41 en 45	208	0.68	71.06	407	1.12	56.61
tussen 46 en 50	210	0.69	71.75	399	1.09	57.7
tussen 51 en 60	402	1.32	73.07	997	2.73	60.43
tussen 61 en 70	617	2.03	75.11	2752	7.54	67.98
tussen 71 en 80	506	1.67	76.77	812	2.23	70.2
tussen 81 en 90	309	1.02	77.79	524	1.44	71.64
tussen 91 en 100	291	0.96	78.75	454	1.24	72.88
tussen 101 en 110	244	0.80	79.55	548	1.5	74.39
tussen 111 en 120	250	0.82	80.37	415	1.14	75.52
tussen 121 en 130	238	0.78	81.16	445	1.22	76.74
tussen 131 en 140	224	0.74	81.89	410	1.12	77.87
tussen 141 en 150	198	0.65	82.55	375	1.03	78.89
tussen 151 en 160	182	0.60	83.14	440	1.21	80.1
tussen 161 en 170	173	0.57	83.71	307	0.84	80.94
tussen 171 en 180	174	0.57	84.29	333	0.91	81.85
tussen 181 en 190	156	0.51	84.80	287	0.79	82.64
tussen 191 en 200	177	0.58	85.38	234	0.64	83.28
meer dan 200	4,440	14.62	100.00	6,099	16.72	100

Tabel 22 Gemiddelde absolute verschil in euro tussen werkelijke en gesimuleerde belasting voor observaties met een absoluut verschil van meer dan €200

	Minimum	Gemiddelde	Maximum
Aanslagjaar 2008	200.12	523.22	3533.02
Aanslagjaar 2010	201.00	595.62	12156.00

In Tabel 23 tonen we de gemiddelde geaggregeerde belastingvoeten per regio zowel voor de werkelijk betaalde belasting als voor de gesimuleerde belasting. Een kanttekening hier is wel dat de noemer in beide gevallen hetzelfde is, namelijk het geconstrueerd belastbaar inkomen, hetgeen de vergelijking enigszins vertroebelt.

Tabel 23 Gemiddelde geaggregeerde belastingvoeten per regio

Regio	Aanslagjaar 2008		Aanslagjaar 2010	
	Geobserveerd	Gesimuleerd	Geobserveerd	Gesimuleerd
Vlaanderen	21.81%	21.80%	21.86%	21.91%
Wallonië	20.16%	20.15%	20.43%	20.49%
Brussel	21.79%	21.76%	21.79%	21.80%
België	21.26%	21.25%	21.39%	21.44%

6. BESLUIT

Het model FANTASI beoogt een accuraat en flexibel instrument te zijn om hervormingen in de personenbelasting te simuleren en te analyseren. Het in deze tekst beschreven model is gebaseerd op een steekproef van geanonimiseerde belastingaangiften, de zogenaamde IPCAL data van de Federale Overheidsdienst Financiën.

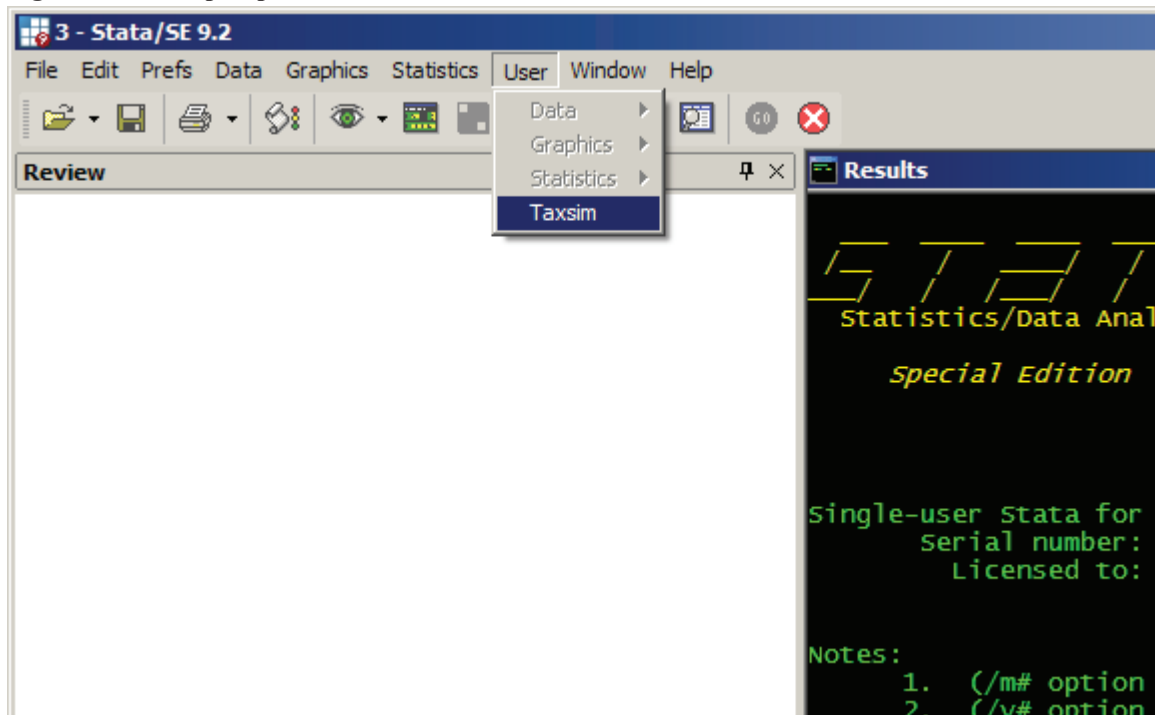
De rekenregels zijn in grote mate gebaseerd op de wetgeving die van toepassing was voor het aanslagjaar 2008 (inkomsten 2007), terwijl de onderliggende data waarop de resultaten die in de tekst werden getoond en besproken zijn gebaseerd, betrekking hebben op aanslagjaar 2010 (inkomsten 2009). De reden hiervoor, zoals reeds aangehaald in de inleiding, is dat de oorspronkelijke data een lacune leek te bevatten die niet direct kon worden ingevuld en waaruit bleek dat de geaggregeerde belastingontvangsten op basis van de steekproef schromelijk werden onderschat. Toen in een later stadium een meer recente dataset werd verkregen waarvan aanvankelijk wel bleek dat de geaggregeerde belastingontvangsten meer in lijn lagen met de officieel gepubliceerde cijfers, werd besloten verder te werken met deze data. Het paste echter niet meer binnen het tijdsbestek om ook nog de rekenregels tot in detail af te stemmen op de wetgeving met betrekking tot aanslagjaar 2010 (zie ook de volgende sectie met het oog op de nabije toekomst).

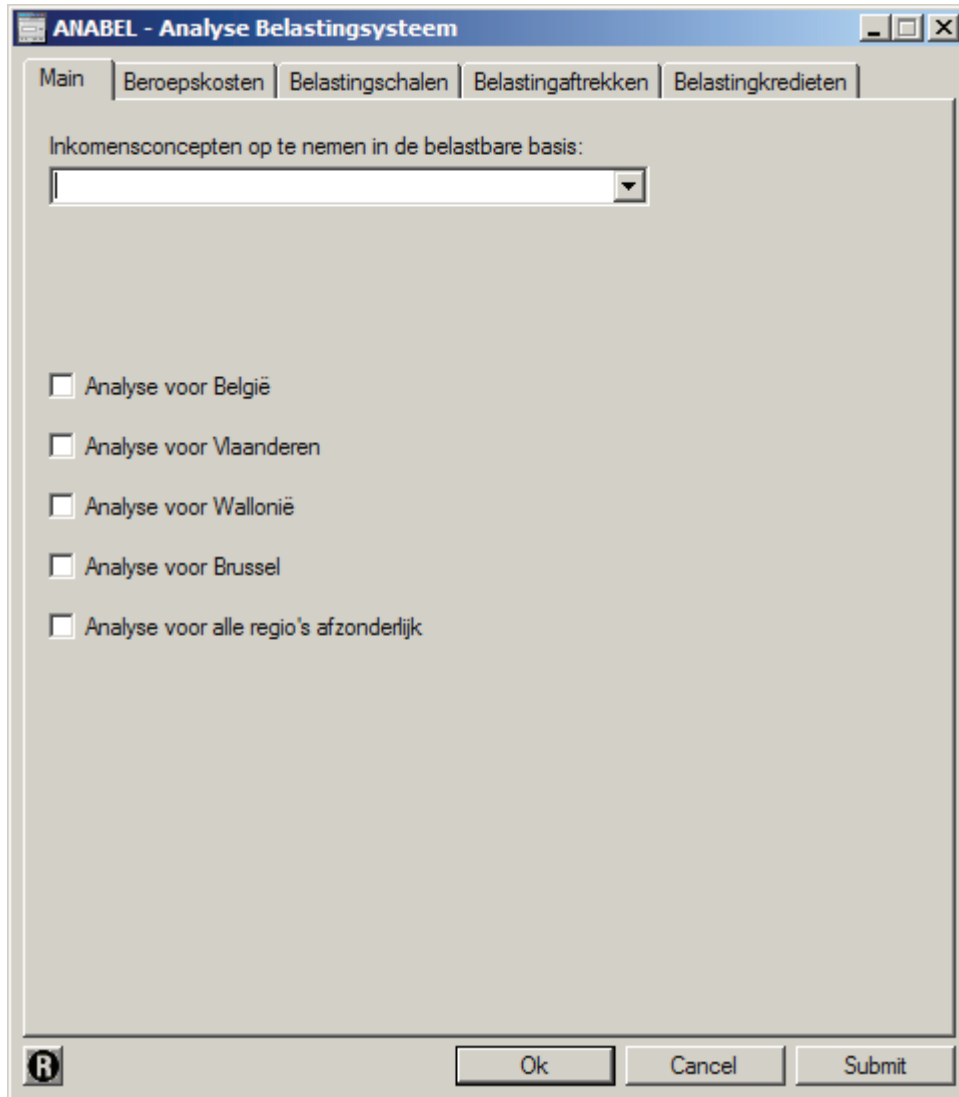
Desondanks is gebleken uit de microvalidering dat het model vrij nauwkeurig de betaalde belasting simuleert, ook wat betreft de inkomsten voor 2009. Eveneens zijn we van mening dat de parameters die nu reeds zijn voorzien een ruime keuze toelaten aan mogelijke hervormingen en beleidssimulaties binnen de personenbelasting, inclusief een regionalisering van deze laatste.

7. VERDERE ONTWIKKELING

- keuze voor basismodel, i.e. AJ2010 of AJ2008. Keuze mede bepaald door antwoord Fernand Jorgens i.v.m. gewichten en beschikbaarheid data (oa toelating voor gebruik door FOD Financiën)
 - o indien AJ2010: meer gedetailleerde aanpassing aan wetgeving 2010 dan nu het geval is
 - o indien AJ2008: aanpassing minimaal
- standaard output vastleggen ter vervanging van de eigen analyse in Stata op dit moment
- gebruikersinterface ontwikkelen
 - o Lay-out en omvang van gebruikersinterface bepaald door mate van flexibiliteit, i.e. wat kan een eindgebruiker (gemakkelijk) wijzigen; hangt o.a. af van wie de eindgebruikers zullen zijn;
 - o Model kan worden opgeroepen in Stata via menubalk en wijzigingen worden aangebracht via 'input' schermen
 - o Hieronder enkele screenshots van een mogelijke gebruikersinterface

Figuur 2 Model oproepbaar via "User" menu in Stata

Figuur 3 Een eerste scherm met opties

Figuur 4 Voorbeeld van hoe belastingschalen kunnen worden aangepast en eventueel uitgebreid of vereenvoudigd

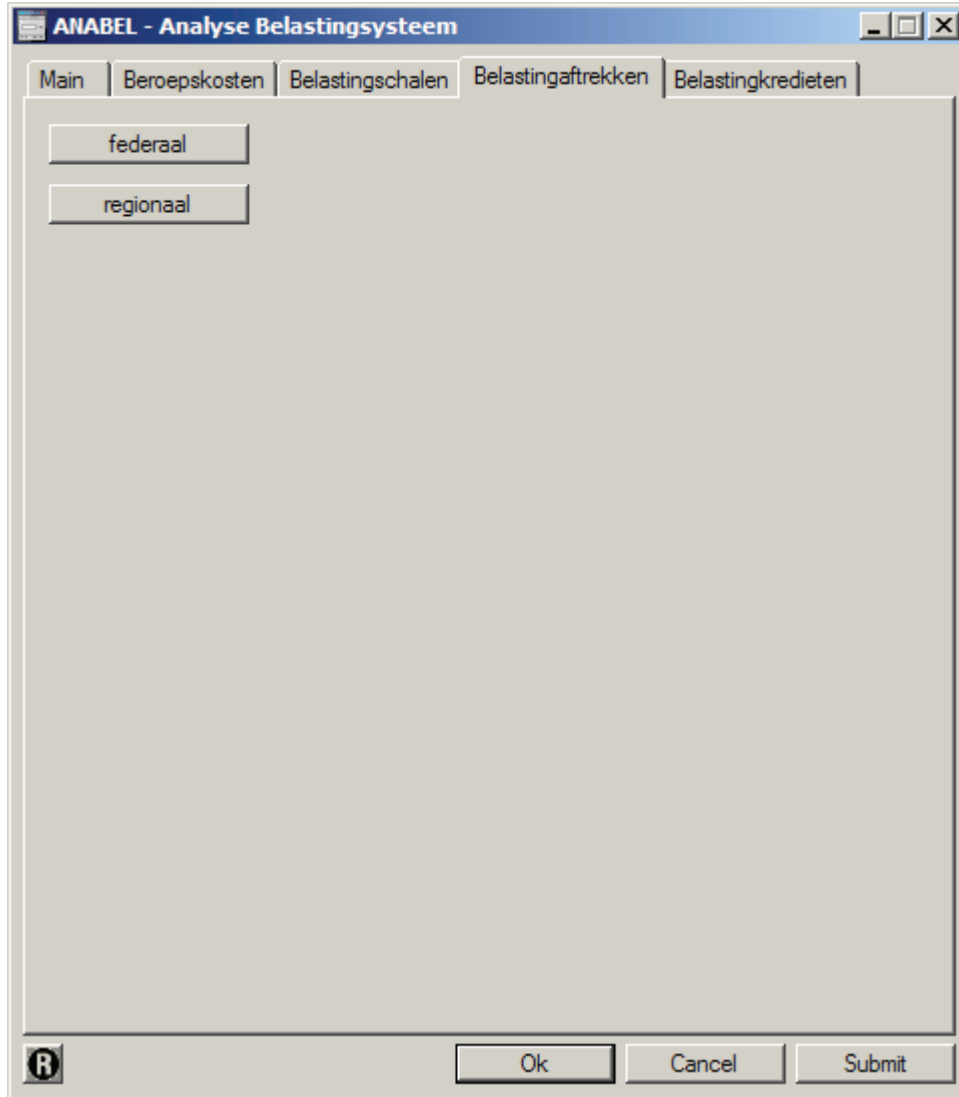
ANABEL - Analyse Belastingstelsel

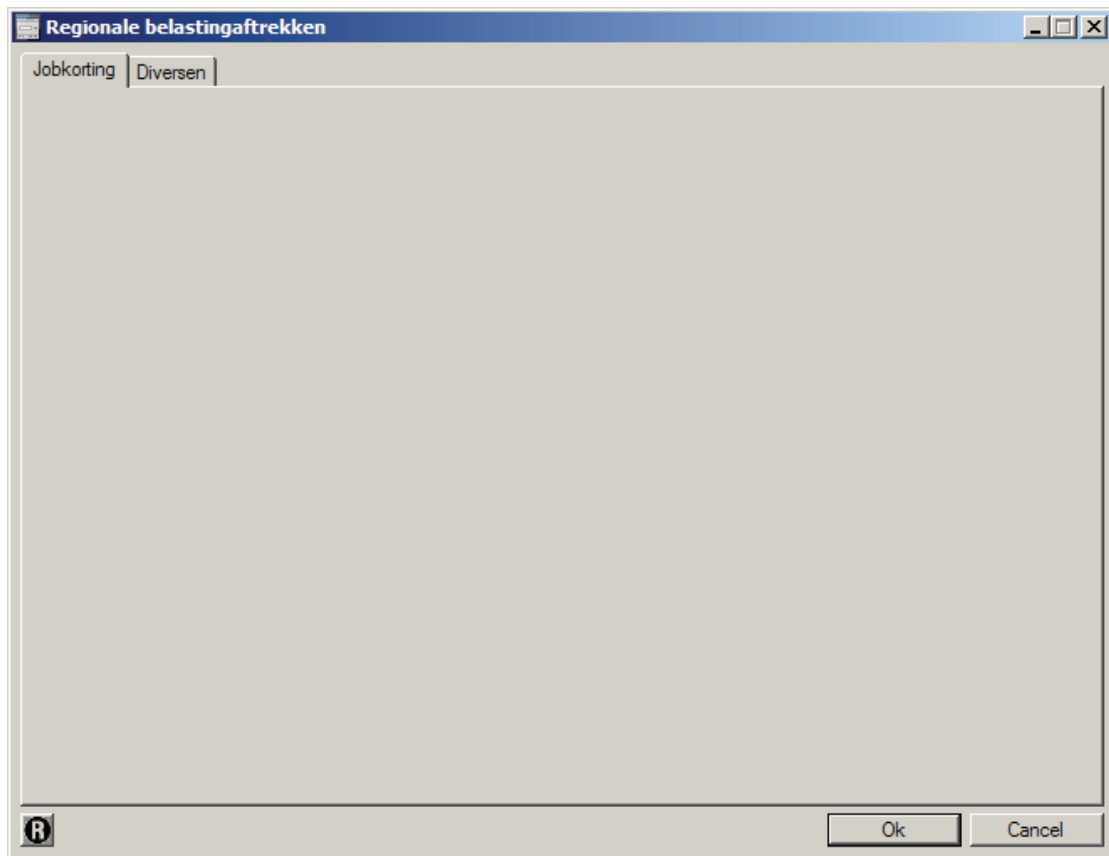
Main | Beroepskosten | **Belastingsschalen** | Belastingaftrekken | Belastingkredieten

Belastingvrije som:

huwelijksquotiënt :

	Inkomensgrens	Belastingvoet
Schaal 1:	<input type="text" value="7420"/>	<input type="text" value="0.25"/>
Schaal 2:	<input type="text" value="10570"/>	<input type="text" value="0.30"/>
Schaal 3:	<input type="text" value="17610"/>	<input type="text" value="0.40"/>
Schaal 4:	<input type="text" value="32270"/>	<input type="text" value="0.45"/>
Schaal 5:	<input type="text" value="99999999"/>	<input type="text" value="0.50"/>
Schaal 6:	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Schaal 7:	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Schaal 8:	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Schaal 9:	<input type="text"/>	<input type="text"/>
Schaal 10:	<input type="text"/>	<input type="text"/>

Figuur 5 Voorbeeld van een keuzeschermbelastingaftrekken en/of -verminderingen

Figuur 6 Voorbeeld van (blanco) scherm na keuze “regionaal” in vorig scherm

Stapunt beleidsrelevant onderzoek 2007-2011

fiscaliteit en begroting